

NEMZETI KOMMUNIKÁCIÓS AKCIÓTERV

TÁJÉKOZTATÓ A LAKOSSÁG SZÁMÁRA A HULLADÉKHIERARCHIA MAGASABB SZINTJEINEK ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

2026

Élő Környezetért Felelős Minisztérium

KÖZÖS FELELŐSSÉGÜNK A ZÖLDEBB ÉS FENNTARTHATÓBB MAGYARORSZÁG

A környezet védelme nem távoli, elvont ügy, hanem mindennapi felelősségünk. A felelős döntések a hétköznapiakban kezdődnek: azzal, hogy mit vásárolunk meg, hogyan bánunk a még használható tárgyainkkal, hová helyezzük el a hulladékot és mit teszünk akkor, ha a környezetünkben szennyezést vagy jogellenes hulladékelhelyezést tapasztalunk. Az élő környezet megóvása ezért nem kizárólag állami feladat, hanem közös társadalmi ügy: a kormányzat, az önkormányzatok, a vállalatok, a civil szervezetek és a lakosság együttműködésén múlik.

Az elmúlt évek tapasztalatai világosan megmutatták, hogy a hulladékgazdálkodás területén továbbra is számos rendszerszintű kihívás van. Mai napig túl sok értékes anyag kerül ki a körforgásból, és kerül hulladéklerakókba, számos településen továbbra is mindennapos problémát jelent az illegálisan elhelyezett hulladék.

A változás feltétele a működő, érthető és ellenőrizhető rendszerek megerősítése. Az élő környezet védelme nem merülhet ki jogszabályokban, kampányokban vagy alkalmi akciókban. Olyan szemléletre és gyakorlatra van szükség, amely a megelőzést, az újrahasználatot, az újrafeldolgozást és a felelős hulladékkezelést helyezi előtérbe. A hulladék nem egyszerűen kezelendő teher: rossz döntések esetén környezeti kockázat, jó döntések esetén pedig visszanyerhető anyag, erőforrás és közös felelősség.

Jelen Nemzeti Kommunikációs Akcióterv célja, hogy közérthetően, gyakorlatiasan és hitelesen mutassa be a hulladékgazdálkodás kézzel fogható dimenzióját. A hulladékhierarchia, a megelőzés, az újrahasználat, az újrafeldolgozás, a veszélyes hulladékok elkülönített kezelése vagy az illegálisan elhelyezett hulladékok felszámolása nem különálló témák, hanem ugyanannak a szemléletváltásnak a részei. A hulladék nem végállomás, hanem lehetőség is lehet: anyag, erőforrás, felelősség és döntés kérdése.

Köszönet illeti mindazokat, akik nap, mint nap tesznek a tisztább környezetért: az önkénteseket, a pedagógusokat, a civil szervezeteket, a hulladékgazdálkodásban dolgozó szakembereket, az önkormányzatokat és mindazokat a családokat, közösségeket, amelyek saját döntéseikkel is hozzájárulnak a változáshoz. A környezetvédelem akkor válik igazán erőssé, ha nem távoli intézmények ügyének tekintjük, hanem mindenki megtalálja benne a maga felelősségét.

Bízom benne, hogy ez a dokumentum nem csak tájékoztat, hanem cselekvésre is ösztönöz. A cél közös: kevesebb hulladék, tisztább települések, felelősebb fogyasztás, erősebb körforgásos szemlélet és élhetőbb Magyarország a következő generációk számára.

Gajdos László

élő környezetért felelős miniszter

Tartalomjegyzék

1. Útmutató az Akciótervben foglaltak lakossági kommunikációban történő felhasználásához	4
2. Lineáris és körforgásos gazdasági modell	5
2.1. A hulladék hierarchia szintjeinek bemutatása	6
3. Megelőzés	7
3.1. A hulladékképződés megelőzésének nemzetközi és európai uniós céljai	7
3.2. A hulladékképződés megelőzése a mindennapokban	8
3.3. Ökodesign – fenntartható terméktervezés	9
3.4. Javításhoz való jog az Európai Unióban és Magyarországon	10
4. Újrahasználat.....	11
4.1. Újrahasználati központok bemutatása	11
4.2. Használt, felújított termékek vásárlása.....	12
5. Újrafeldolgozás	13
5.1. Újrafeldolgozás otthon: A komposztálás alapjai.....	13
5.1.1. A komposztálás alapjai, felhasználható hulladéktípusok	13
5.1.2. Hogyan komposztálhatok otthon? Házi és közösségi komposztálás.....	14
5.1.3. Komposztáló készítése és használata házilag	15
5.1.4. Az elkülönített biohulladék gyűjtés rövid bemutatása	16
5.2. Az újrafeldolgozás érdekében történő elkülönített hulladékgyűjtés	17
5.2.1. Az elkülönített hulladékgyűjtés szerepe és jelentősége.....	17
5.2.2. Házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés.....	18
5.2.3. Hulladékgyűjtő szigetek	19
5.2.4. Hulladékgyűjtő udvarok	20
5.2.5. Egyes hulladékok leadási lehetőségei (forgalmazói visszavétel)	21
5.2.6. A visszaváltási rendszer szerepe és jelentősége	22
5.2.7. Lomtalanítás	25
5.2.8. Lakossági építési-bontási hulladék.....	26
5.2.9. A hulladékká vált gépjárművek.....	27
5.3. Veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtése	28
5.3.1. Miért veszélyes az azbeszt hulladék és mit tudok csinálni vele?	29
6. Egyéb hasznosítás	30
6.1. A modern ipari hulladékégetés és energetikai hasznosítás alapjai.....	30
7. Ártalmatlanítás	31
8. Szemetalás környezeti és jogi hatásai	32
8.1. Illegálisan elhelyezett hulladékok felszámolása.....	33
8.2. A szennyező fizet elvének nagyobb érvényre juttatása: a hulladékgazdálkodási bírságok hatályos szabályai.....	34
8.2.1. Ki szabhat ki helyszíni bírságot?.....	35
8.2.2. A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése – büntetőjogi felelősség.....	36
9. Helyben adaptálható alacsony költségvetésű kommunikációs eszközök	37
10. Záró gondolatok	38

1. ÚTMUTATÓ AZ AKCIÓTERVBEN FOGLALTAK LAKOSSÁGI KOMMUNIKÁCIÓBAN TÖRTÉNŐ FELHASZNÁLÁSÁHOZ

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervében foglaltak szerint a körforgásos gazdaságra történő átálláshoz elengedhetetlen feltétel az állampolgárok bevonása, széleskörű tájékoztatása. Az Élő Környezetért Felelős Minisztérium a lakossági szemléletformálás elősegítése érdekében elkészítette a Nemzeti Kommunikációs Akciótervet (továbbiakban: Akcióterv), amely kommunikációs keretként támogatja a helyi szemléletformálási intézkedések megvalósítását, valamint útmutatást nyújt a lakosság számára a hulladékhierarchia magasabb szintjeinek jelentőségéről és alkalmazásáról. Az Akcióterv fejezetenként mutatja be a hulladékhierarchia egyes szintjeit. Az Akcióterv egy olyan átfogó, lakossági szemléletformáló kommunikációs eszköztárat mutat be, amely a fenntartható és körforgásos hulladékgazdálkodás alapjait hozza közelebb a mindennapok valóságához. A dokumentum elsődleges célja, hogy elméleti megközelítések helyett gyakorlatias útmutatókkal és közérthető kommunikációs sablonokkal támogassa a lakosságot a fenntarthatóbb fogyasztási és tudatosabb hulladékkezelési szokások kialakításában.

Az Akciótervben bemutatott témakörök mindegyike tartalmaz egy szakmai összefoglalót, amely röviden bemutatja az adott témához kapcsolódó legfontosabb információkat, amennyiben az olvasó egy-egy témában szeretne jobban elmélyülni, számára lehet értékes a témákként összeállított hasznos linkgyűjtemény. Az összefoglalók olyan formában kerültek megírásra, amelyek átemelhetőek közösségi média felületekre vagy weboldalakra is. Mindegyik témához készültek közzétehető plakátok, amelyek az alábbi felületről tölthetők le:

kormany.hu/kormanyzat/elo-kornyezet-miniszterium

A plakátok elnevezése követi a tartalomjegyzék szerint sorszámozást, így megkönnyítve az adott témához tartozó plakát megtalálását.

A kommunikációs anyagok felhasználása során javasolt média szövegterv módosítható a helyi kommunikációs szokások, sajátosságok figyelembevételével történő kiegészítésével. Azonban kérjük, hogy ahol nem kerül jelzésre ott ne térjenek el az előzetesen elkészített plakáttól, azt ne módosítsák a szakmai tartalom megőrzése érdekében. Továbbá kérjük, hogy a közösségi média megjelenések során az alábbi hashtagek kerüljenek feltüntetésre:

#ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

2. LINEÁRIS ÉS KÖRFORGÁSOS GAZDASÁGI MODELL

A körforgásos gazdaság célja, hogy a termékeket és az erőforrásokat minél hosszabb ideig használatban tartsa, ezáltal csökkentve a hulladékképződést és a környezet terhelését. Ez a szemlélet a természet működését követi, ahol az anyagok és az energia folyamatos körforgásban vannak, vagyis ami egy folyamat végterméke, az egy másik folyamat kiindulási alapanyagává válik. Ennek köszönhetően a természetben a hulladék fogalma gyakorlatilag ismeretlen. Éppen ezért folyamataink tervezése és működtetése során arra kell törekednünk, hogy minél inkább a természet körforgásos működését kövessük, és alapanyagainkat úgy tartsuk körforgásban, hogy a képződő hulladék mennyisége a lehető legkisebb legyen.

Sokáig a gazdaság egy egyszerű elv szerint működött: kitermeltük a nyersanyagokat, legyártottuk a termékeket, használtuk őket, majd amikor már nem volt rájuk szükség, kidobtuk őket. Ezt nevezzük lineáris gazdasági modellnek.

Ez a szemlélet hosszú időn keresztül támogatta a gazdasági növekedést, azonban jelentős terhet rótt a környezetre is. A növekvő népesség, a fokozódó fogyasztás és a rendelkezésre álló erőforrások véges mennyisége egyre inkább rámutatott arra, hogy a korábbi működési modell hosszú távon nem fenntartható.

Erre a kihívásra ad választ a körforgásos gazdaság, amelynek alapvető célja, hogy a termékek, az alapanyagok és az erőforrások minél tovább megőrizzék értéküket, miközben minél kevesebb hulladék képződik.

A szemlélet lényege, hogy a termékek életútja ne a hulladéklerakón érjen véget. Egy jól megtervezett termék tartós, könnyen javítható, szükség esetén felújítható, majd életciklusa végén alapanyagként újra felhasználható.

A körforgásos gazdaság nemcsak a gyártókat érinti, hanem mindannyiunkat. Fontos a vállalatok szerepe, hogy fenntarthatóbb termékeket állítsanak elő, a döntéshozók megfelelő szabályozási környezetet alakítsanak ki, a lakosság pedig tudatos fogyasztói döntésekkel támogassa ezt az átállást.

A hulladékgazdálkodásnak ebben kiemelt szerepe van. Minél sikeresebben előzzük meg a hulladék képződését, illetve minél nagyobb arányban használjuk újra vagy dolgozzuk fel a már meglévő anyagokat, annál kevesebb hulladék kerül végső ártalmatlanításra.

A körforgásos gazdaság valójában egy közös szemléletváltás. Nem csupán arról szól, hogy mit helyezünk a szelektív gyűjtőedénybe, hanem arról is, hogyan vásárolunk, mennyi ideig használjuk a tárgyainkat, és mennyire tekintünk értéknek a rendelkezésünkre álló erőforrásokra.

A jövő fenntarthatósága szempontjából egyre fontosabbá válik, hogy a „használjuk és kidobjuk” gondolkodásmódot fokozatosan felváltsa a hosszú távú, tudatos és felelős erőforrás-használat.

Hasznos linktár:

- [Európai Parlament: Körforgásos gazdaság: mit jelent, miért fontos és mi a haszna?](#)

Plakát neve: 2._Linearis_korforgasos_model

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

2.1. A hulladék hierarchia szintjeinek bemutatása

A hulladékhierarchia egy olyan szemlélet, amely megmutatja, hogy a hulladékkezelés során a megelőzés és a hasznosítás mindig előnyt élvez a hulladék lerakásával szemben.

A legtöbbünknek a hulladékgazdálkodásról elsőként a szelektív hulladékgyűjtés vagy a szemetes jut eszébe. Pedig a folyamat ennél sokkal korábban kezdődik. A hulladékhierarchia egy olyan rendszer, amely segít abban, hogy a lehető legkevesebb hulladék keletkezzen és a már meglévő hulladék minél nagyobb része kerüljön hasznosításra.

A rendszer egy egyszerű sorrendet követ, amelynek minden alacsonyabb szintje egyre kevésbé kedvező megoldást jelent környezeti szempontból.

Az első és legfontosabb lépés a **megelőzés**. Ez azt jelenti, hogy már a vásárlásaink és mindennapi döntéseink során arra törekszünk, hogy minél kevesebb hulladék keletkezzen. Egy tartós termék vásárlása, a felesleges vásárlások elkerülése vagy egy javítható eszköz előnyben részesítése mind hozzájárul ahhoz, hogy kevesebb erőforrást használjunk fel.

A következő szint az **újrahasználatra való előkészítés**. Sok tárgy ugyanis nem válik azonnal hulladékká, amikor már nincs rá szükségünk. Egy kis tisztítással, javítással vagy karbantartással tovább használhatóvá válhat, akár ugyanannál a tulajdonosnál, akár egy másik ember számára.

Ha egy terméket már nem lehet újra használni, de hasznosítása valamelyik hasznosítási művelet útján megoldható, akkor megtörténhet pl. az **újrafeldolgozás**. Ebben az esetben a hulladékból új alapanyag vagy új termék készül, amely ismét bekerülhet a gazdaság körforgásába.

Bizonyos hulladékok egyéb hasznosítási műveleteknek köszönhetően energia termelésére is alkalmasak, **energetikai hasznosításuk révén**. Ilyenkor a hulladékból energiát állítanak elő, így részben kiválthatók más energiaforrások.

A hierarchia legutolsó szintje a **hulladék lerakása**. Ez már végső megoldásnak számít, amelyet csak akkor célszerű alkalmazni, ha sem az újrahasználat, sem az újrafeldolgozás, sem más hasznosítási mód nem lehetséges.

A hulladékhierarchia nem csupán a hulladék kezeléséről szól, hanem arról is, hogyan bánunk a rendelkezésünkre álló erőforrásokkal. Minél előrébb, magasabb és kívánatosabb szinten helyezkedik el a tevékenységünk a hulladékhierarchia rendszerében, annál kisebb terhelést jelentünk a környezet számára és annál jobban támogatjuk a körforgásos gazdaság működését.

Hasznos linktár:

- [EUR-Lex: Hulladékhierarchia](#)
- [Humusz Szövetség: Nulla Hulladék Hierarchia: hulladékgazdálkodástól az erőforrás-gazdálkodásig](#)
- [KSZGYSZ: A hulladéklerakón túl – A lerakás minimalizálása és kontrollja a körforgásos gazdaságban](#)
- [Európai Parlament: Erőforrás-hatékonyság és a körforgásos gazdaság](#)
- [Európai Tanács: Körforgásos gazdaság](#)
- [Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2021-2027](#)

Plakát neve: 2.1._Hulladekhiearchia_kozerthetoen

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

3. MEGELŐZÉS

3.1. A hulladékképződés megelőzésének nemzetközi és európai uniós céljai

A hulladékképződés megelőzése nemzetközi és európai uniós szinten is kiemelt környezetpolitikai cél, amelynek középpontjában a képződő hulladék mennyiségének és káros hatásainak csökkentése áll.

A növekvő fogyasztás és az erőforrások véges mennyisége világszerte egyre nagyobb kihívást jelent. A termékek előállításához nyersanyagokra, vízre és energiára van szükség, ezért környezeti szempontból nemcsak a már képződött hulladék megfelelő kezelése fontos, hanem annak megelőzése is, hogy az anyagok és termékek idő előtt hulladékká váljanak.

Az ENSZ tagállamai 2015-ben fogadták el a 2030-ig szóló Fenntartható Fejlődési Keretrendszert, az Agenda 2030-at. A dokumentumban meghatározott 17 Fenntartható Fejlődési Cél közül a 12. cél a fenntartható fogyasztási és termelési módok biztosítására irányul. A 12.5. alcél szerint 2030-ig megelőzéssel, csökkentéssel, újrafeldolgozással és újrahasználattal jelentősen mérsékelni kell a hulladékképződést.

A megelőzés az Európai Unió hulladékpolitikájában is elsődleges szerepet tölt be. A hulladékokról szóló keretirányelv (2008/98/EK) alapján megelőzésnek azok az intézkedések tekinthetők, amelyeket még azt megelőzően alkalmaznak, hogy egy anyag, termék vagy tárgy hulladékká válna. Az uniós szabályozás a hulladékhierarchiát a hulladékmegelőzési és hulladékgazdálkodási jogszabályok és szakpolitikák elsőbbségi sorrendjeként határozza meg.

A megelőzés célja nem kizárólag a hulladék mennyiségének csökkentése. Ide tartozik a képződő hulladék környezetre és az emberi egészségre gyakorolt káros hatásainak mérséklése, valamint az anyagok és termékek veszélyesanyag-tartalmának csökkentése is. A hulladék keretirányelv a tagállamok számára hulladékmegelőzési programok kialakítását is előírja, amelyekben meg kell határozni a megelőzési célokat és intézkedéseket.

Ezen célok egyes kiemelt területeken konkrétabb intézkedésekben is megjelennek. Nemzetközi és európai uniós szinten egyaránt fontos cél az élelmiszer-hulladék képződésének csökkentése. Az Európai Unió emellett a szükségtelen csomagolások visszaszorításával, az újrahasználatos megoldások ösztönzésével, valamint a tartós és javítható termékek elterjedésének támogatásával is elő kívánja segíteni a hulladékképződés megelőzését.

A megelőzés ezért nem kizárólag hulladékgazdálkodási kérdés. A termékek tervezése, előállítása és forgalmazása, valamint a fogyasztói döntések egyaránt befolyásolják, hogy mennyi erőforrást használunk fel, és milyen gyorsan válik egy termék hulladékká.

A nemzetközi és európai uniós célkitűzések közös iránya, hogy a már képződött hulladék megfelelő kezelése mellett egyre nagyobb hangsúlyt kapjon a hulladékképződés megelőzése. Minél tovább maradnak használatban a termékek és az erőforrások, annál később válhat szükségessé azok hulladékként történő kezelése.

Hasznos linktár:

- [ENSZ: 12. Fenntartható Fejlődési Cél – Felelős fogyasztás és termelés](#)
- [ENSZ: Agenda 2030 a Fenntartható Fejlődésért](#)
- [Európai Bizottság: Hulladék keretirányelv](#)
- [Európai Bizottság: A hulladék keretirányelv végrehajtása és a hulladékmegelőzési programok](#)

Plakát neve: 3.1._Megelozes_nemzetkozi_EU_celok

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

3.2. A hulladékképződés megelőzése a mindennapokban

A hulladékképződés megelőzése már a termékek megvásárlása előtt elkezdődik: tudatos döntésekkel csökkenthető a feleslegesen felhasznált erőforrások és a később hulladékká váló termékek mennyisége.

Sok esetben már az is hozzájárul a megelőzéshez, ha egy termék megvásárlása előtt átgondoljuk, hogy valóban szükségünk van-e rá, milyen gyakran fogjuk használni, és van-e lehetőség egy már meglévő tárgy további használatára. A vásárlás során érdemes figyelembe venni a termék várható használati idejét. A tartós, megfelelően karbantartható és javítható termékek hosszabb ideig maradhatnak használatban. Fontos szempont lehet az is, hogy a termékhez elérhető-e pótalkatrészek, illetve meghibásodás esetén van-e lehetőség annak javítására. A termék használati idejének meghosszabbításával későbbre tolható annak hulladékká válása.

A ritkán használt eszközök esetében nem minden esetben szükséges saját terméket vásárolni. Egyes szerszámok, gépek vagy más, alkalomszerűen használt tárgyak kölcsönzése, bérlete vagy közös használata csökkentheti az új termékek iránti igényt. Vásárlás előtt ezért érdemes azt is mérlegelni, hogy a termék birtoklása helyett elérhető-e más, a szükségleteinknek megfelelő megoldás.

A hulladékképződés csökkentését segítheti a többször használható és újratölthető megoldások választása. Bevásárláskor érdemes figyelembe venni a csomagolás mennyiségét, és lehetőség szerint kerülni a szükségtelenül túlcsomagolt termékeket. A nagyobb kiszерelés ugyanakkor csak akkor jelenthet kedvezőbb megoldást, ha a megvásárolt terméket valóban felhasználjuk.

Az élelmiszerek esetében a bevásárlás megtervezése, az otthoni készletek ellenőrzése, a szükséges mennyiség megvásárlása és a megfelelő tárolás egyaránt hozzájárulhat az élelmiszer-hulladék képződésének megelőzéséhez. A megelőzés ebben az esetben azt jelenti, hogy az élelmiszert lehetőség szerint még rendeltetésének megfelelően használjuk fel, és csak az el nem kerülhető rész válik hulladékká.

A megelőzéshez a termékek megfelelő használata és karbantartása is hozzátartozik. A gyártói útmutató betartása, a rendszeres tisztítás és az előírt karbantartás számos termék esetében hozzájárulhat a használati idő meghosszabbításához. Meghibásodás esetén pedig érdemes a termék cseréje előtt megvizsgálni a javítás lehetőségét.

A hulladékképződés megelőzésére irányuló szemléletformálás egyik kiemelt európai kezdeményezése az Európai Hulladékcsökkentési Hét (European Week for Waste Reduction, EWWR). Az évente megrendezett programsorozat célja, hogy gyakorlati példákön és közösségi akciókon keresztül hívja fel a figyelmet a hulladékképződés megelőzésére, a termékek és erőforrások tudatos használatára, valamint az újrahasználat jelentőségére. A kezdeményezéshez intézmények, önkormányzatok, civil szervezetek, gazdasági szereplők, oktatási intézmények és magánszemélyek egyaránt kapcsolódhatnak saját akcióikkal a minden év november utolsó hetében megrendezésre kerülő rendezvénysorozathoz. A regisztrációval kapcsolatosan a hivatalos kormányzati felületeken érdemes tájékozódni.

Hasznos linktár:

- [ENSZ: Fenntartható fogyasztás és termelés](#)
- [Európai Bizottság: Termékjelölési szabályok és követelmények](#)
- [Európai Hulladékcsökkentési Hét](#)

Plakát neve: 3.2._Hulladekkepzodes_megelozese_mindennapokban

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladekhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladekgazdálkodás

3.3. Ökodesign – fenntartható terméktervezés

Az ökodesign célja, hogy a termékek környezeti szempontjait már a tervezés során figyelembe vegyék, ezáltal elősegítve a tartós, javítható és erőforrás-hatékony termékek elterjedését.

A termékek környezeti hatásait jelentős mértékben befolyásolhatják a tervezés során meghozott döntések: a felhasznált anyagok, a termék tartóssága, javíthatósága, energia- és erőforrás-felhasználása egyaránt meghatározhatja, hogy a termék teljes életciklusa milyen környezeti terheléssel jár. Az ökodesign, vagyis a környezettudatos tervezés célja, hogy ezeket a szempontokat már a termék kialakítása során figyelembe vegyék.

Az Európai Unió által 2024-ben elfogadott, a fenntartható termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó ökodesign rendelet (2024/1781/EU) új uniós keretet hozott létre a termékek környezeti fenntarthatóságának javítására. Az ökodesign rendelet alapján egyes termékcsoportokra olyan követelmények határozhatók meg, amelyek többek között a termék tartósságára, újrahasználatosságára, korszerűsíthetőségére és javíthatóságára vonatkoznak. A szabályozás az energia- és erőforrás-hatékonyság javítását, valamint a termékek környezeti hatásainak csökkentését is elő kívánja segíteni.

Mindez a hulladékképződés megelőzése szempontjából is fontos. Egy tartós és javítható termék hosszabb ideig maradhat használatban, így később válik hulladékká. Ha egy termék korszerűsíthető vagy egyes alkatrészei cserélhetők, meghibásodás vagy technológiai változás esetén sem feltétlenül szükséges a teljes terméket lecserélni.

Az új szabályozás fontos eleme a digitális termékútlevel, amely elektronikusan hozzáférhető információkat kapcsol az érintett termékhez. A rendelkezésre álló információk köre az adott termékcsoporthoz meghatározott követelményektől függ, és a rendszer célja többek között a termékek fenntarthatóságával kapcsolatos információk hozzáférhetőségének javítása.

A fogyasztók számára mindez hosszabb távon azt jelentheti, hogy a termék kiválasztásakor az ár és az energiafogyasztás mellett több információ állhat rendelkezésre annak tartósságáról, javíthatóságáról és egyéb környezeti jellemzőiről. Vásárlás előtt már jelenleg is érdemes megvizsgálni, hogy a termék javítható-e, elérhető-e hozzá pótalkatrészek, és a gyártó biztosít-e a hosszabb használatot támogató szolgáltatásokat.

Az ökodesign szemlélete arra hívja fel a figyelmet, hogy a hulladékképződés megelőzése nem kizárólag a fogyasztói döntéseken múlik. A termékek tervezése és a hosszabb használati időt támogató gyártói megoldások ugyancsak meghatározó szerepet töltenek be a hulladékképződés csökkentésében és a körforgásos gazdaság működésében.

Hasznos linktár:

- [EUR-Lex: Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1781 rendelete](#)
- [EUR-Lex: Ökodesign és energiacímkézési munkaterv 2025-2030](#)

Plakát neve: 3.3._Okodesign_fenntarthato_termektervezes

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

3.4. Javításhoz való jog az Európai Unióban és Magyarországon

A javításhoz való jogról szóló uniós szabályozás célja, hogy a javítható termékek hosszabb ideig használatban maradjanak, ezáltal csökkenjen a hulladékképződés és az erőforrás-felhasználás.

A meghibásodott termékek idő előtti lecserélése jelentős mennyiségű hulladék képződésével jár, miközben újabb nyersanyagok és energia felhasználását teszi szükségessé. A hulladékképződés megelőzésének egyik fontos eszköze ezért a termékek élettartamának meghosszabbítása és a javítás lehetőségének biztosítása.

Ezt a célt szolgálja a 2024/1799 (EU) irányelv, amely a meghibásodott vagy hibás termékek javításának elősegítésére irányul. Az irányelv a 114/2026. (VII. 23.) Korm. rendelettel került átültetésre a magyar jogrendszerbe, amely főszabályként 2026. augusztus 31. napján lép hatályba.

A szabályozás alapján a gyártóknak biztosítaniuk kell a termékek javítását, amennyiben az adott termékre uniós jogi aktus javíthatósági követelményt határoz meg. Ide tartoznak többek között a **mosógépek, mosogatógépek, hűtőkészülékek, porszívók, elektronikus kijelzők, mobiltelefonok, táblagépek, valamint egyes akkumulátort tartalmazó termékek**. A rendelet hatálya **nem terjed ki** a víz-, gáz-, villamosenergia- és távhőszolgáltatásra vonatkozó szerződésekre.

A gyártóknak a javítást ésszerű időn belül, díjmentesen vagy ésszerű díj ellenében el kell végezniük, hozzáférhetővé kell tenniük a szükséges pótalkatrészeket ésszerű áron, és könnyen elérhető tájékoztatást kell nyújtaniuk a javítási lehetőségekről, azok díjáról és időtartamáról. Ezt segíti az egységes **európai javítási adatlap**, amelyen a javítószolgálat egy helyen, közérthetően közli a fogyasztóval a javítás feltételeit (díj, időtartam, ideiglenes csereáru elérhetősége).

A jogszabály a javítás melletti döntést is ösztönzi: ha a fogyasztó hibás termék esetén a kijavítást választja a kicserélés helyett, akkor a garanciaidő (a kellékszavatossági igény érvényesítésének határideje) egy alkalommal további 12 hónappal meghosszabbodik.

A javítás lehetőségének erősítése a körforgásos gazdaság egyik alapvető eleme. Minél tovább használatban marad egy termék, annál később válik hulladékká és annál kisebb az igény új termék előállítására. Ez hozzájárul az erőforrások hatékonyabb felhasználásához és a környezet terhelésének csökkentéséhez.

Az irányelv részeként legkésőbb 2028. január 1-jéig egy európai online javítási platform is létrejön, amely segíti majd a fogyasztókat abban, hogy lakóhelyük közelében javítási szolgáltatást találjanak, a 114/2026. (VII. 23.) Korm. rendelet platformra vonatkozó intézkedései 2027. július 31-én lépnek hatályba. Az intézkedések hosszú távú célja, hogy a javítás természetes alternatívává váljon a még javítható termékek cseréjével szemben.

Hasznos linktár:

- [EUR-Lex: Az Európai Parlament és a Tanács \(EU\) 2024/1799 irányelve](#)
- [EUR-Lex: Az áruk javítását előmozdító közös szabályok és a kapcsolódó uniós jogszabályok módosítása](#)
- [Európai Tanács: A termékek javításához való jog](#)
- [114/2026. \(VII. 23.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 3.4._Javitashoz_valo_jog

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

4. ÚJRAHASZNÁLAT

4.1. Újrahasználati központok bemutatása

Az újrahasználati központok lehetőséget teremtenek arra, hogy a még használható tárgyak ne hulladékként végezzék, hanem új tulajdonoshoz kerülve tovább szolgálják eredeti céljukat.

A hulladékhierarchia szerint a hulladékképződés megelőzését követően az újrahasználat jelenti az egyik legkedvezőbb megoldást. Számos olyan tárgy található a háztartásokban, amelyre tulajdonosa már nem tart igényt, ugyanakkor megfelelő állapotban van és mások számára még hosszú ideig használható maradhat. Az újrahasználati központok ezt a szemléletet támogatják.

Magyarországon több helyszínen működnek olyan központok, ahol a lakosság díjmentesen leadhatja a számára feleslegessé vált, de még jó állapotú tárgyakat. Az átvett eszközöknek alkalmasnak kell lenniük eredeti funkciójuk betöltésére, ezért az átvétel során a munkatársak ellenőrzik azok állapotát és használhatóságát.

Az újrahasználati központokban számos termékkategória megtalálható. Leadhatók többek között bútorok, könyvek, játékok, sporteszközök, babafelszerelések, konyhai eszközök és különféle lakberendezési tárgyak. A leadott termékeket ezt követően más érdeklődők vehetik át, jellemzően egy alacsony összegű tárolási díj megfizetésével.

Budapesten jelenleg két szemléletformálási és újrahasználati központ működik a MOHU Budapest Zrt. üzemeltetésében, a XV. és a XVIII. kerületben. Emellett az ország több pontján is található újrahasználati központok vagy hulladékudvarokhoz kapcsolódó újrahasználati pontok, például Miskolcon, Nyíregyházán, Szerencsen vagy Veszprém.

Az ilyen központok működése egyszerre szolgálja a környezetvédelmi és a társadalmi célokat. A használható tárgyak élettartama meghosszabbodik, csökken a hulladékká váló termékek mennyisége, miközben mások kedvező feltételekkel juthatnak hozzá olyan eszközökhöz, amelyekre szükségük van.

Az újrahasználati központok fontos szerepet töltenek be a körforgásos gazdaság megvalósításában, hiszen hozzájárulnak ahhoz, hogy a termékek minél tovább a használat körforgásában maradjanak és csak akkor váljanak hulladékká, amikor további használatuk már nem lehetséges.

Hasznos linktár:

- [MOHU Budapest: Szemléletformáló és újrahasználati Központok](#)
- [Zempléni Újrahasználati Központ](#)
- [ÉAK Nonprofit Kft. Nyíregyháza: Újrahasználati és tájékoztató központ](#)
- [Miskolci Újrahasználati Központ](#)
- [SZOVA Nonprofit Zrt Szombathely: Újrahasználati Központ](#)
- [Pannon Egyetem Veszprém: Újrahasználati Központ](#)

Plakát neve: 4.1._Újrahasználati_kozpontok

Használandó hashtag: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

4.2. Használt, felújított termékek vásárlása

A használt és felújított termékek vásárlása hozzájárul a termékek élettartamának meghosszabbításához, csökkenti a hulladékképződést és mérsékli az új termékek előállításához szükséges erőforrások felhasználását.

A körforgásos gazdaság egyik alapelve, hogy a termékek minél hosszabb ideig használatban maradjanak. Ennek egyik legegyszerűbb módja a használt vagy felújított termékek vásárlása, amely napjainkban egyre könnyebben elérhető az online piacterek és szakosodott webáruházak segítségével.

A használt termékek kereskedelmének legelterjedtebb formáját az online piacterek jelentik. Ezeken a felületeken magánszemélyek és vállalkozások egyaránt kínálhatnak eladásra már használt, de még jó állapotú termékeket. A kínálat rendkívül széles lehet: a bútoroktól és könyvektől kezdve a háztartási eszközökön, sportfelszereléseken és ruházati termékeken át egészen az elektronikai eszközökig.

Az elmúlt években jelentősen bővült a felújított termékek piaca is. Ezek olyan használt eszközök, amelyeket szakemberek átvizsgálnak, szükség esetén javítanak, megtisztítanak és minőségi kategóriákba sorolnak, mielőtt ismét értékesítésre kerülnek. Különösen az okostelefonok, laptopok és egyéb elektronikai eszközök esetében vált népszerűvé ez a megoldás, amely gyakran garanciával is párosul.

A használt termékek vásárlása nemcsak gazdasági előnyökkel járhat, hanem környezetvédelmi szempontból is jelentős szerepet tölt be. Egy már meglévő termék újbóli használata csökkenti az új termékek iránti keresletet, ezáltal mérsékli a nyersanyag-kitermelés, a gyártás, a szállítás és a csomagolás környezeti terheit.

A használtcikk-piac másik fontos előnye, hogy lehetőséget biztosít a feleslegessé vált, de még használható tárgyak továbbadására. Sok esetben ezek a termékek jelképes összegért vagy akár ingyen is új tulajdonoshoz kerülhetnek, így elkerülhető, hogy idő előtt hulladékká váljanak.

A használt és felújított termékek vásárlása ezért nem csupán egy alternatív beszerzési lehetőség, hanem a tudatos fogyasztás és a fenntartható erőforrás-gazdálkodás egyik gyakorlati eszköze is.

Hasznos linktár:

- [Nemzeti Kereskedelmi és Fogyasztóvédelmi Hatóság: Online kereskedelem és webáruházak](#)
- [Your Europe: A vásárlókat megillető jogok – használt áruk vásárlása](#)

Plakát neve: 4.2._Hasznalt_felujitott_termek

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhirarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5. ÚJRAFELDOLGOZÁS

5.1. Újrafeldolgozás otthon: A komposztálás alapjai

5.1.1. A komposztálás alapjai, felhasználható hulladéktípusok

A komposztálás lehetővé teszi, hogy a háztartásban és a kertben képződő biohulladék értékes talajjavító anyaggá alakuljon át, így csökkentve a képződő hulladék mennyiségét.

A komposztálás az egyik legismertebb és leggyakrabban alkalmazott módszer a szerves eredetű hulladékok hasznosítására. A folyamat során a biológiailag lebomló anyagok oxigén jelenlétében, mikroorganizmusok közreműködésével fokozatosan lebomlanak és végül komposzt keletkezik. A komposzt tápanyagokban gazdag, természetes talajjavító anyag, amely hozzájárulhat a talaj szerkezetének és termőképességének javításához.

A komposztálás alapját a külön gyűjtött biohulladékok jelentik. Ide tartoznak a háztartásokban képződő nyers zöldség- és gyümölcsmaradékok, a kávézacc, a teafű, a tojáshéj, valamint a kertben képződő zöldhulladékok, például a fűnyesedék, a lehullott falevelek, a gyomok vagy a metszésből származó kisebb ágak és gallyak.

A jogszabályok a biohulladékot olyan biológiailag lebomló hulladékként határozzák meg, amely elsősorban kertekből, parkokból, valamint a háztartások és egyéb létesítmények konyháiból származik. Ezek az anyagok megfelelő kezelés mellett természetes úton lebomlanak és a bennük található tápanyagok visszakerülhetnek a természetes körforgásba.

A települési hulladék jelentős részét biohulladék alkotja. Amennyiben ezeket az anyagokat nem különítik el és nem hasznosítják megfelelően, értékes erőforrások veszhetnek el. A komposztálás ezzel szemben lehetőséget biztosít arra, hogy a szerves anyagok helyben hasznosuljanak, miközben csökken a hulladékkezelő rendszerek terhelése és a lerakásra kerülő hulladék mennyisége.

A komposztálás a körforgásos gazdaság egyik fontos eleme, amely elősegíti az erőforrások hosszabb ideig történő körforgásban tartását és a hulladékképződés csökkentését.

A komposztba nem kerülhetnek olyan anyagok, amelyek nem bomlanak le megfelelően, szennyezhetik a komposztot vagy egészségügyi kockázatot jelenthetnek, például műanyagok és csomagolóanyagok, főtt ételmaradékok, hús- és tejtermékek, olajok, vegyszerek, festékek, pelenkák, cigarettacsikkek vagy kezelt faanyagok.

Ezen felül egyes anyagok csak korlátozottan komposztálhatók, ezért kis mennyiségben és megfelelő körülményekkel javasolt a használatuk, ilyen például a diólevél, a tűlevelű növények, a magzás előtti gyomnövények, a déligyümölcsök héja, a tiszta fahamu, valamint a kezeletlen, természetes alapanyagú textilek.

Hasznos linktár:

- [Humusz Szövetség: Komposztálj!](#)
- [KSZGY SZ Tudástár: Komposztálj!](#)

Plakát neve: 5.1.1._Komposztalas_alapjai

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.1.2. Hogyan komposztálhatok otthon? Házi és közösségi komposztálás

A komposztálás során a biológiailag lebomló szerves anyagok mikroorganizmusok segítségével lebomlanak és tápanyagban gazdag komposzttá alakulnak. A folyamat alapelvei minden esetben azonosak, függetlenül attól, hogy egy családi ház kertjében vagy egy közösségi komposztálóban történik a kezelés.

A házi komposztálás leggyakrabban kerti komposztálóban valósul meg, ahol a háztartásban és a kertben képződő biohulladékokat gyűjtik össze. A sikeres komposztálás érdekében fontos a megfelelő szellőzés, a megfelelő nedvességtartalom és a komposztba kerülő anyagok kiegyensúlyozott összetétele. A zöld, nedvesebb anyagok – például a zöldség- és gyümölcsmaradékok – mellett szükség van szárazabb, magasabb széntartalmú anyagokra is, mint amilyen a falevél vagy az aprított gally.

A komposztálás nemcsak egyéni formában valósítható meg. Egyre több településen és lakóközösségekben jelennek meg közösségi komposztálók, amelyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a társasházban vagy kertkapcsolat nélkül élők is részt vehessenek a biohulladék helyben történő hasznosításában. A közösségi komposztálás emellett hozzájárulhat a környezettudatos szemlélet erősítéséhez és a helyi közösségek együttműködéséhez is.

A komposztálás során fontos elkerülni azokat a körülményeket, amelyek rothadáshoz vezethetnek. A nem megfelelő szellőzés vagy a túlzott nedvességtartalom kellemetlen szaghatást okozhat és ronthatja a komposzt minőségét. Az alapvető szabályok betartásával azonban a folyamat biztonságosan és hatékonyan működtethető.

A házi és közösségi komposztálás mellett a hulladékgazdálkodási rendszerben jelentős szerepet tölt be az ipari komposztálás is. Az ipari létesítmények nagy mennyiségű biohulladék kezelésére alkalmasak, valamint ellenőrzött körülmények között, fejlett technológiák alkalmazásával állítanak elő jó minőségű komposztot.

A komposztálás minden formája hozzájárul ahhoz, hogy a biohulladék ne hulladékként, hanem értékes erőforrásként jelenjen meg, amely visszakerülhet a természetes körforgásba.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Kerti zöld hulladék](#)

Plakát neve: 5.1.2._Hazi_kozossegi_komposztalas

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.1.3. Komposztáló készítése és használata házilag

Egy jól kialakított házi komposztáló segítségével a kertben és a háztartásban képződő biohulladék értékes talajjavító anyaggá alakítható.

A sikeres komposztálás egyik legfontosabb feltétele a megfelelő hely kiválasztása. A komposztálót érdemes félárnyékos, lehetőség szerint sík területen elhelyezni. A túlzott napsütés kiszáríthatja a komposztot, míg a tartósan árnyékos, nedves környezet kedvezhet a rothadási folyamatok kialakulásának.

A komposztáló kialakítására számos megoldás létezik. Kereskedelmi forgalomban kaphatók műanyag komposztáló edények, de egyszerű faanyagokból házilag is könnyen elkészíthető egy megfelelő tároló. A jó komposztáló egyik legfontosabb jellemzője a megfelelő szellőzés. Ennek érdekében az oldalfalak ne legyenek teljesen zártak, a deszkák vagy lécek között célszerű néhány centiméteres hézagot hagyni, hogy a levegő szabadon áramolhasson.

Egy átlagos méretű kert esetében általában elegendő egy körülbelül 1×1 méteres alapterületű komposztáló. Hasznos megoldás, ha az egyik oldalfal levehető vagy nyitható, mert ez megkönnyíti a komposzt átforgatását és a kész komposzt kitermelését. A komposztáló alatti talajt érdemes fellazítani, hogy a talaj élőlényei – például a giliszták – könnyebben részt vehessenek a lebontási folyamatban.

A komposztálás során fontos a különböző típusú anyagok megfelelő keverése. A nedvesebb, gyorsabban lebomló zöld hulladékokat célszerű szárazabb, lassabban lebomló anyagokkal – például falevelekkel vagy aprított ágakkal – együtt elhelyezni. Ez segíti a megfelelő levegőellátást és a lebomlási folyamat egyensúlyát.

Az idő előrehaladtával a komposzt tömörödik, ezért célszerű néhány havonta átforgatni. Ezzel javítható a levegőzés és megelőzhető a rothadás kialakulása. A komposztálás eredményeként néhány hónap alatt már friss komposzt keletkezik, azonban az érett komposzt kialakulásához általában körülbelül egy év szükséges.

Az elkészült komposzt sötétbarna színű, morzsalékos szerkezetű és kellemes, földszerű illatú. Felhasználás előtt érdemes átszitálni, így az esetleg még le nem bomlott részek visszakerülhetnek a komposztálóba, míg a kész komposzt felhasználható a kertben vagy a növények körül talajjavító anyagként.

Hasznos linktár:

- [Humusz Szövetség: Komposztkeretek](#)

Plakát neve: 5.1.3._Komposztalo_keszites

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.1.4. Az elkülönített biohulladék gyűjtés rövid bemutatása

Az elkülönített biohulladék-gyűjtés célja, hogy a háztartásokban képződő szerves hulladékok ne a vegyes hulladék közé kerüljenek, hanem komposzt vagy megújuló energia készüljön belőlük.

Az Európai Unió előírásai alapján 2023 végétől valamennyi tagállam számára kötelezővé vált a biohulladék elkülönített gyűjtésének biztosítása. Magyarországon a rendszer bevezetése a koncesziós hulladékgazdálkodási rendszer keretében valósult meg, amelynek működtetéséért a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. felel.

A konyhai élelmiszer-hulladék és konyhai zöldhulladék elkülönített gyűjtése 2024-ben indult el. A szolgáltatás elsőként 14 település társasházi övezetében vált elérhetővé. A rendszer kezdetben első sorban a társasházi környezetre koncentrált, mivel a családi házas övezetekben a biohulladék jelentős részét sok háztartás már korábban is komposztálta. Emellett a társasházi környezetben, nagyobb mennyiségben és koncentráltabban képződik biohulladék, amelyre tekintettel indokoltabb volt az elkülönített gyűjtési rendszer bevezetése.

A gyűjtési rendszer a konyhában képződő élelmiszer-maradékok és konyhai zöldhulladékok elkülönített kezelését teszi lehetővé. A részt vevő háztartások egy 5 literes konyhai gyűjtőedényt, valamint egy 120 literes barna színű gyűjtőedényt kapnak a biohulladékok számára. A gyűjtőedényeken elhelyezett tájékoztatók segítséget nyújtanak abban, hogy milyen hulladékok helyezhetők el bennük.

Az elkülönítetten gyűjtött biohulladék átadására rendelkezésre állnak más lehetőségek is. A lakosság számos településen leadhatja a biohulladékot hulladékgyűjtő udvarokban, valamint jellemző a kerti zöldhulladék házhoz menő gyűjtése is.

A gyűjtött biohulladékokat a kijelölt kezeléstechnológiákba szállítják, ahol elsősorban komposztálás vagy biogáz-előállítás történik. Ennek köszönhetően a szerves hulladékok nem vesznek el a rendszerben, hanem hasznosulnak, és értékes erőforrásként térnek vissza a körforgásba.

A biohulladékok elkülönített gyűjtése fontos lépés a hulladékgazdálkodás fejlesztésében, hiszen csökkenti a vegyes hulladék mennyiségét, elősegíti az anyagában történő hasznosítást, valamint hozzájárul a körforgásos gazdaság és a fenntartható erőforrás-gazdálkodás céljainak megvalósításához.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Konyhai zöld- és élelmiszer hulladék](#)
- [559/2023. \(XII. 14.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 5.1.4._Biohulladek_gyujtes

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladekhierarchia #KorforgasosGazdasag #Hulladékgazdálkodás

5.2. Az újrafeldolgozás érdekében történő elkülönített hulladékgyűjtés

5.2.1. Az elkülönített hulladékgyűjtés szerepe és jelentősége

Az elkülönített hulladékgyűjtés lehetővé teszi, hogy a hulladékban található értékes anyagok vissza-kerüljenek a gazdaság körforgásába és új termékek alapanyagaként hasznosuljanak.

A háztartásokban képződő hulladékok jelentős része megfelelő gyűjtés esetén újrafeldolgozható vagy más módon hasznosítható. Az elkülönített, közismert nevén szelektív hulladékgyűjtés során a különböző hulladéktípusok – például a papír, a műanyag, a fém, az üveg, az italoskarton, a használt sütőolaj, elemek és akkumulátorok, elektromos és elektronikus berendezések, valamint egyes bio- és veszélyes hulladékok – külön kerülnek gyűjtésre, így könnyebben előkészíthetők a további kezelésre és hasznosításra.

Az elkülönített gyűjtés legfontosabb céljai az értékes másodnyersanyagok kinyerése, valamint a lerakásra kerülő hulladék mennyiségének csökkentése. Amennyiben az újrafeldolgozható anyagok a vegyes hulladék közé kerülnek, sok esetben elveszítik hasznosíthatóságukat és kikerülnek az anyagok körforgásából. Ezzel szemben a megfelelően gyűjtött hulladékokból új papírtermékek, műanyag csomagolások, üvegek vagy fémtárgyak készülhetnek.

Az újrafeldolgozás hozzájárul a természetes erőforrások megőrzéséhez is. A visszagyűjtött papír csökkentheti a fakitermelés iránti igényt, míg a fémek és műanyagok újrafeldolgozása mérsékelheti az elsődleges nyersanyagok kitermelését és feldolgozását. Ezáltal kevesebb energia felhasználására van szükség és csökkenhet a környezet terhelése is.

Az Európai Unió a csomagolási hulladékok újrafeldolgozására konkrét célértékeket határozott meg. A jelenlegi célok szerint 2030-ra a csomagolási hulladékok legalább 70%-át kell újra feldolgozni. Az egyes anyagfajták esetében külön célértékek érvényesek: papír és karton esetében 85%, üveg esetében 75%, vasfémeknél 80%, alumíniumnál 60%, műanyagoknál 55%, míg fa csomagolásoknál 30% az elérendő arány.

Mindemellett a települési hulladékok újrafeldolgozására vonatkozóan is vannak teljesítendő célszámok, miszerint 2025 év végéig 55%-os (derogációval 50%-os) 2030-ig 60%-os hasznosítási arányt szükséges elérnie a tagállamoknak.

A hordozható elemek és akkumulátorok, valamint az elektromos, elektronikus berendezések esetében is kerültek meghatározásra visszagyűjtésre vonatkozó célértékek, teljesítése csak a lakosság közreműködésével teljesíthető.

A szelektív hulladékgyűjtés a körforgásos gazdaság egyik alapvető eszköze. Segítségével csökkenthető a hulladéklerakókba kerülő hulladék mennyisége, növelhető az újrafeldolgozás aránya és hosszabb ideig tarthatók körforgásban azok az anyagok, amelyekből mindennapi termékeink készülnek.

Az elkülönített hulladékgyűjtési rendszernek biztosítania kell a papír-, műanyag-, fém-, üveg-, zöldhulladék, biohulladék, háztartási veszélyes hulladék és textilhulladék elkülönített gyűjtését.

A rendszer sikeres működéséhez elengedhetetlen a lakosság aktív részvétele, hiszen az újrafeldolgozás első lépése minden esetben a hulladék megfelelő elkülönítése.

Hasznos linktár:

- [Európai Tanács: Hulladékgazdálkodás és újrafeldolgozás: a Tanács új szabályokat fogadott el](#)

Plakát neve: 5.2.1._szelektiv_hullgyujtes_jelentosege

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.2. Házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés

A házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés lehetővé teszi, hogy a háztartásokban képződő újrafeldolgozható hulladékok közvetlenül az ingatlanoktól kerüljenek a hasznosító rendszerekbe.

Az elmúlt évek hulladékgazdálkodási fejlesztéseinek köszönhetően Magyarország településein elérhetővé vált a házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés. A rendszer célja, hogy a papír-, műanyag- és fémhulladékok, valamint számos településen a kerti zöldhulladék is elkülönítetten kerüljön gyűjtésre, megteremtve az újrafeldolgozás kezdő feltételeit.

A gyűjtés módja településenként eltérhet. Egyes helyeken zsákos rendszer működik, máshol külön gyűjtőedényeket biztosítanak a lakosság számára. Előfordulhat, hogy a papír-, műanyag- és fémhulladékokat külön gyűjtik, míg más esetekben bizonyos anyagáramok egy gyűjtőedénybe kerülhetnek, amelyeket később válogatóművekben választanak szét.

Az elkülönített gyűjtés hatékonysága érdekében kizárólag olyan hulladék helyezhető az adott gyűjtőedénybe, amelyet annak jelölése és MOHU, illetve a MOHU-val szerződött a szolgáltatást végző koncesszori alvállalkozó (szolgáltató) tájékoztatása alapján oda szabad elhelyezni. A nem megfelelő hulladékok bekerülése megnehezítheti vagy akár ellehetetlenítheti az újrafeldolgozást.

A hatályos szabályozás alapján a vegyes hulladék gyűjtésére szolgáló edénybe nem helyezhető papír-, üveg-, műanyag- vagy fémhulladék, valamint hulladékká vált textília sem, amennyiben ezek elkülönített gyűjtése biztosított. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor az anyag más hulladékkal szennyezett vagy összetapadt és emiatt már nem alkalmas az elkülönített gyűjtésre.

A házhoz menő elkülönített gyűjtés biztosítása adott esetben településenként és hulladéktípusonként eltérő módon történhet.

A házhoz menő gyűjtés gyakorisága a település jellegétől függ. Városi területeken az elkülönített hulladékok elszállítása jellemzően legalább kéthetente történik, míg falusias területeken legalább havi egy alkalommal. Az üdülőterületeken a gyűjtési gyakoriság az évszakokhoz igazodik.

Azokon a területeken, ahol az ingatlanok a gyűjtőjárművekkel nem közelíthetők meg biztonságosan, a szolgáltató ideiglenes gyűjtőkonténerek kihelyezésével biztosíthatja az elkülönített hulladékok átvételét.

A házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés napjainkra a hazai hulladékgazdálkodási rendszer egyik legfontosabb elemévé vált. Segítségével jelentős mennyiségű másodnyersanyag nyerhető vissza, csökkenthető a hulladéklerakók terhelése, valamint növelhető az újrafeldolgozás aránya, amely a körforgásos gazdaság egyik alapvető célkitűzése.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Mit hova dobjak?](#)
- [169/2024. \(VI. 29.\) Korm. rendelet](#)
- [13/2017. \(VI. 12.\) EMMI rendelet](#)
- [246/2014. \(IX. 29.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 5.2.2._Elkulonitett_gyujtes

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.3. Hulladékgyűjtő szigetek

A hulladékgyűjtő szigetek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a lakosság a különböző hulladéktípusokat elkülönítetten adja át hasznosítás céljából.

A hulladékgyűjtő szigetek a lakossági eredetű hulladékok elkülönített gyűjtésének egyik hagyományos formáját jelentik. Olyan közterületen kialakított, folyamatosan elérhető gyűjtőpontok, ahol a lakosság különböző típusú, hasznosítható hulladékokat helyezhet el az erre a célra kihelyezett gyűjtődényekben.

A rendszer célja, hogy a papír-, üveg-, műanyag- és egyéb újrafeldolgozható hulladékok elkülönítetten kerüljenek gyűjtésre, megteremtve az anyagában történő hasznosítás feltételeit. Az elkülönített gyűjtés révén az értékes másodnyersanyagok visszakerülhetnek a gazdaság körforgásába, csökkentve a lerakásra kerülő hulladék mennyiségét.

Az elmúlt években a hulladékgyűjtő szigetek szerepe részben átalakult. Számos településen a házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtés vált a lakossági szelektív gyűjtés elsődleges formájává, mivel ez kényelmesebb szolgáltatást biztosít és általában nagyobb mennyiségű hulladék elkülönített gyűjtését teszi lehetővé. Ennek ellenére a hulladékgyűjtő szigetek továbbra is fontos kiegészítő elemei maradtak a hulladékgazdálkodási rendszernek.

A hulladékgyűjtő szigetek létesítéséről és megszüntetéséről a MOHU az érintett önkormányzatokkal egyeztetve dönt. A gyűjtőpontok elhelyezésének célja, hogy a lakosság számára könnyen megközelíthető helyszíneken biztosítsák az elkülönítetten gyűjtött hulladékok leadásának lehetőségét.

A rendszer hatékony működésének egyik alapfeltétele, hogy a hulladékok mindig a megfelelő gyűjtődénybe kerüljenek. A gyűjtőszigetek elhelyezett tájékoztatók, valamint a szolgáltatók és önkormányzatok által közzétett információk segítik a lakosságot abban, hogy megismerjék az egyes gyűjtődényekben elhelyezhető hulladékok körét és a helyes hulladékgyűjtési gyakorlatot.

A hulladékgyűjtő szigetek környezetének tisztán tartása és rendszeres ellenőrzése szintén fontos feladat. A megfelelő használat hozzájárul ahhoz, hogy ezek a gyűjtőpontok hosszú távon is hatékonyan támogassák az elkülönített hulladékgyűjtést és az újrafeldolgozást.

Hasznos linktár:

- [169/2024. \(VI. 29.\) Korm. rendelet](#)
- [246/2014. \(IX. 29.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 5.2.3._Gyujtosziget

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.4. Hulladékgyűjtő udvarok

A hulladékgyűjtő udvarok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a lakosság számos olyan hulladéktípust is biztonságosan és díjmentesen adhasson le, amelyeket a hagyományos gyűjtőedényekben nem lehet elhelyezni.

A hulladékgyűjtő udvarok az elkülönített hulladékgyűjtési rendszer fontos elemei, így a lakosság ellenőrzött körülmények között adhatja le különválogatott hulladékait további kezelés vagy hasznosítás céljából.

A hulladékgyűjtő udvarok szerepe különösen fontos azoknál a hulladéktípusoknál, amelyek méretük, mennyiségük vagy tulajdonságaik miatt nem helyezhetők el a házhoz menő gyűjtési rendszer edényeiben. Ilyenek lehetnek például az elektromos, elektronikus berendezések hulladékai, a veszélyes hulladékok, a nagyméretű tárgyak, egyes építési-bontási hulladékok vagy a nagyobb mennyiségben képződő elkülönített hulladékok.

A hulladékgyűjtő udvarok hálózatainak kialakításakor figyelembe kell venni a létesítmények elérhetőségét is. Fontos szempont ugyanis, hogy a hulladékgyűjtő udvar a gyűjtőkörzetben lévő ingatlantól közúton, gépjárművel legfeljebb 30 percen belül elérhető legyen. A hulladékgyűjtő udvar nyitvatartását a helyi lakossági igények figyelembevételével úgy kell meghatározni, hogy a hulladékgyűjtő udvar használata hétköznapiokon és a hétvége valamelyik napján a lakosság számára biztosított legyen.

A hulladékgyűjtő udvarok szolgáltatásait a lakosság magyarországi lakcímkártya bemutatásával általában díjmentesen veheti igénybe. Az átvett hulladékokról kérésre átvételi igazolás is kérhető, amely tartalmazza az átadott hulladék típusát, mennyiségét és az átvétel időpontját.

A hulladékgyűjtő udvarok működésével kapcsolatban a szolgáltatók és az önkormányzatok rendszeresen tájékoztatják a lakosságot az elérhetőségről, a nyitvatartási időről, valamint az átadható hulladékok köréről.

A hulladékgyűjtő udvarok hozzájárulnak az újrafeldolgozási arány növeléséhez, a veszélyes hulladékok biztonságos kezeléséhez, valamint az illegális hulladéklerakások megelőzéséhez. Ezáltal fontos szerepet töltenek be a körforgásos gazdaság megvalósításában és a környezet védelmében.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Térképes kereső](#)
- [169/2024. \(VI. 29.\) Korm. rendelet](#)
- [246/2014. \(IX. 29.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 5.2.4._Hulladekudvar

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.5. Egyes hulladékok leadási lehetőségei (forgalmazói visszavétel)

Számos hulladéktípus esetében nemcsak a hulladékgyűjtő udvarok, hanem az üzletek, áruházak és egyéb gyűjtőpontok is lehetőséget biztosítanak a díjmentes leadásra.

A hulladékok megfelelő kezelése nem ér véget a szelektív gyűjtéssel. Számos olyan hulladéktípus létezik, amelyeket a jogszabályok alapján a forgalmazóknak vagy kijelölt gyűjtőpontoknak kell átvenniük. Ezek a visszavételi rendszerek hozzájárulnak ahhoz, hogy az értékes anyagok visszakerüljenek a körforgásba, illetve a veszélyes összetevőket tartalmazó hulladékok biztonságos kezelésben részesüljenek.

A csomagolási hulladékok egy része a nagyobb kereskedelmi egységekben is leadható. Az előírások szerint a legalább 500 négyzetméter alapterületet meghaladó üzletek – üvegcsomagolások esetében 300 négyzetmétertől – kötelesek az általuk forgalmazott termékcsoportból származó, hulladékká vált csomagolások átvételére. A leadás a lakosság számára díjmentes.

A használt elemek és akkumulátorok gyűjtésére országszerte számos üzletben találhatók gyűjtőpontok. Az ilyen termékeket forgalmazó áruházak, barkácsüzletek, benzinkutak és egyéb kereskedelmi egységek általában biztosítják az ingyenes visszavétel lehetőségét. Az elkülönített gyűjtés különösen fontos, mivel ezek a hulladékok jellemzően a környezetre veszélyes anyagokat is tartalmaznak.

Az elektromos és elektronikus berendezések hulladékai hulladékgyűjtő udvarokban és az ilyen berendezéseket árusító forgalmazóknál is átadhatóak. A hulladék átvétele nem köthető új berendezés vásárlásához. Új készülék vásárlásakor a forgalmazó köteles átvenni az azonos funkciójú régi berendezést.

A hulladékká vált gumibroncsok leadása a gumibroncs-forgalmazóknál biztosított, akik kötelesek átvenni a tevékenységi körükbe tartozó típusú gumibroncsokat. Az átvételhez nem szükséges új abroncs vásárlása. Az átvételi kötelezettség nem a márkához, hanem a gumibroncs típusához kapcsolódik (például személygépkocsi-, motorkerékpár- vagy tehergépjármű-abroncs).

A használt sütőolaj leadására egyre több lehetőség áll rendelkezésre. Hulladékgyűjtő udvarok, egyes arra kijelölt töltőállomások, közintézmények és kereskedelmi egységek mellett számos településen külön gyűjtőpontok is működnek. A sütőolajat mindig kihűlt állapotban, jól zárható műanyag palackban célszerű leadni. A használt sütőolaj az erre kijelölt gyűjtőpontokon adható le, amelyek aktuális listája a MOHU honlapján érhető el.

A textilhulladékok számára országosan egyre több gyűjtőkonténer érhető el. A még jó állapotú ruhák és textíliák ugyanakkor gyakran adományként is hasznosulhatnak, így azok újrahasználatát megelőzheti a hulladékká válást. A textilhulladékok számára országosan egyre több gyűjtőpont érhető el, amelyek aktuális listája a MOHU honlapján található.

A forgalmazói visszavételi rendszerek fontos szerepet töltenek be a körforgásos gazdaságban, hiszen lehetővé teszik, hogy a különböző hulladéktípusok a megfelelő kezelőkhöz kerüljenek, és minél nagyobb arányban hasznosuljanak.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Térképes kereső](#)

Plakát neve: 5.2.5._Egyeb_leadasi_lehetosegek

Használandó hashtag: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.6. A visszaváltási rendszer szerepe és jelentősége

A visszaváltási rendszer célja, hogy az italcsomagolások minél nagyobb arányban visszakerüljenek a körforgásba, és újrafeldolgozásuk révén mérséklődjön az új csomagolóanyagok előállításához szükséges elsődleges nyersanyagok és energia felhasználása.

A visszaváltási rendszer lényege, hogy a fogyasztó az italcsomagolás megvásárlásakor visszaváltási díjat fizet, amelyet a csomagolás megfelelő helyen történő visszaváltásakor visszakap. A visszaváltási díj ezáltal ösztönzi a fogyasztókat arra, hogy az üres italcsomagolásokat ne a vegyes hulladék közé helyezték vagy a környezetben hagyják, hanem visszajuttassák a rendszerbe.

Alapvetően kétféle italcsomagolás különböztethető meg: az egyszer használatos, úgynevezett egyutas, valamint az újratölthető, többutas csomagolások, amelyeknek a visszaváltása is különböző.

Az egyutas italcsomagolásokat egyetlen használatra tervezték. Visszaváltásukat követően a válogatásra került hulladék újrafeldolgozásával ismételten felhasználható másodnyersanyag állítható elő. Az újrafeldolgozott műanyagból, fémből vagy üvegből új termékek, illetve új csomagolások készülhetnek.

A többutas italcsomagolások ezzel szemben többszöri használatra készülnek. Visszaváltásukat követően megfelelő ellenőrzésen, tisztításon és előkészítésen mennek keresztül, majd ismételten megtöltik és forgalomba hozzák őket. Ebben az esetben tehát elsődlegesen nem az anyag újrafeldolgozása, hanem magának a csomagolásnak az újrahasználata valósul meg.

Az egyutas és a többutas csomagolások esetében azok jelölése, a visszaváltási díj összege, a visszaváltás helye és azt követő útja is eltér egymástól. Emiatt fontos, hogy a fogyasztók a csomagoláson található jelölések alapján azonosítsák, hogy egyutas vagy többutas csomagolás-e az adott termék.

Mind az egyutas, mind a többutas csomagolások megfelelő visszaváltásával csökkenthető a környezetbe vagy vegyes hulladékba kerülő italcsomagolások mennyisége, az értékes anyagok és csomagolások pedig hosszabb ideig tarthatók körforgásban.

Hasznos linktár:

- [REpont](#)

Plakát neve: 5.2.6._visszavaltasi_rendszerek

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgyazdálkodás

5.2.6.1. Az egyutas italcsomagolások visszaváltása

Magyarországon 2024-ben indult el a kötelező visszaváltási díjas rendszer, közismert nevén a DRS vagy REpont rendszer. A rendszer egyik fő célja, hogy az egyszer használatos italcsomagolások minél nagyobb arányban visszakerüljenek a körforgásba, és anyaguk újrafeldolgozható legyen.

A rendszerbe tartozó, visszaváltási jelöléssel ellátott egyszer használatos műanyag és üveg palackos, illetve fémdobozos italok megvásárlásakor a fogyasztó a termék ára mellett 50 forint visszaváltási díjat fizet. A visszaváltási díj nem a termék árának része: a csomagolás visszaváltásakor a fogyasztó az összeget visszakapja.

Az üres italcsomagolások REpont automatánál vagy az erre kijelölt kézi visszaváltási helyen válthatók vissza. A sikeres visszaváltáshoz fontos, hogy a csomagolás felismerhető állapotban maradjon. Az automata a csomagolás formája és vonalkódja alapján azonosítja a terméket, ezért a visszaváltásra szánt palackokat és dobozokat nem szabad összenyomni, és ügyelni kell arra is, hogy a vonalkód olvasható maradjon.

A visszaváltási díj többféle módon kérhető vissza. Automatával történő visszaváltás esetén a fogyasztó választhat az adott üzletben felhasználható vagy készpénzre váltható vásárlási utalvány, a REpont alkalmazás segítségével történő bankszámlára utalás, valamint a visszaváltási összeg jótékony célú felajánlása között.

A bankszámlára történő utaláshoz a fogyasztó a REpont alkalmazásban regisztrálhatja bankszámláját. Az alkalmazásban létrejövő egyedi QR-kódot a visszaváltó automatánál kell beolvasni. A visszaváltási folyamat lezárását követően az automata a visszaváltott csomagolások után járó összeget a regisztrált bankszámlára továbbítja. Az automaták működése és az elérhető visszatérítési lehetőségek helyszínenként részben eltérhetnek, ezért minden esetben az adott automata kijelzőjén megjelenő utasításokat célszerű követni.

A visszaváltási rendszerben gyűjtött műanyag, fém és üveg csomagolásokat további kezelésre szállítják, újrafeldolgozzák. Az így előállított másodnyersanyagok új termékek és csomagolások gyártásához használhatók fel.

A rendszer ezért nemcsak a csomagolási hulladék megfelelő gyűjtését segíti, hanem tisztább anyagáramot is biztosít az újrafeldolgozáshoz. Ez hozzájárul az elsődleges nyersanyagok felhasználásának mérsékléséhez és ahhoz, hogy az értékes anyagok minél hosszabb ideig a gazdaság körforgásában maradjanak.

Hasznos linktár:

- [REpont](#)

Plakát neve: 5.2.6.1._egyutas_DRS_rendszer

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.6.2. Többutas italcsomagolások visszaváltása

Az egyszer használatos italcsomagolások mellett Magyarországon továbbra is forgalomban vannak újratölthető, úgynevezett többutas italcsomagolások. Ilyenek lehetnek például egyes sörös-, boros- vagy szörpösüvegek. Ezeket a csomagolásokat eleve úgy tervezik, hogy megfelelő tisztítás és ellenőrzés után ismételten megtölthetők és forgalomba hozhatók legyenek. A visszaváltást követően tehát ezeket a csomagolásokat jellemzően újratöltik (és csak az újrahasználatra már nem alkalmas csomagolások kerülnek újrafeldolgozásra).

A többutas csomagolások az egyutas italcsomagolásoktól eltérő jelöléssel rendelkeznek. A csomagoláson feltüntetett jelölés és visszaváltási díj segítséget nyújt az adott italcsomagolás visszaváltási módjáról.

Fontos különbség, hogy a többutas csomagolások visszaváltási díja nem egységesen 50 forint. A visszaváltási díj összegét a gyártó határozza meg, ezért az termékenként eltérő lehet. A visszaváltási díj lehet például 25, 70 vagy 100 forint, illetve ennél magasabb összeg is. A fogyasztónak ezért mindig az adott csomagoláson feltüntetett visszaváltási díjat kell megfizetnie.

A többutas csomagolások visszaváltási helye is eltérhet az egyutas csomagolásokétól. Főszabály szerint azokban az üzletekben válthatók vissza, amelyek az adott terméket forgalmazzák. A visszaváltáshoz nem feltétlenül szükséges ugyanabba az üzletbe visszavinni a csomagolást, ahol azt megvásárolták; más, az adott terméket forgalmazó üzlet is biztosítja annak visszaváltását.

A visszaváltás technikai módja üzletenként eltérő lehet. Egyes helyeken olyan REpont automata működik, amely az egyszer használatos csomagolások mellett a többutas csomagolások átvételére is alkalmas. Más üzletekben külön automata szolgál az újratölthető csomagolások visszaváltására. Amennyiben megfelelő automata nem áll rendelkezésre, a nagyobb üzletekben például vevőszolgálaton vagy külön kijelölt átvételi ponton, kisebb üzletekben pedig akár a kasszánál is történhet a visszaváltás.

A csomagolásokon és az automatákon elhelyezett jelölések segítenek annak megállapításában, hogy az adott visszaváltó berendezés milyen típusú csomagolásokat fogad el. A fogyasztónak ezért a visszaváltás előtt célszerű ellenőriznie a csomagoláson és a visszaváltási helyen található tájékoztatást.

A visszaváltott többutas csomagolások további útja is alapvetően különbözik az egyutas csomagolásokétól. A visszaváltást követően azokat összegyűjtik, megfelelően tisztítják és ellenőrzik, majd az erre alkalmas csomagolásokat ismételten megtöltik és forgalomba hozzák. Így ugyanaz a csomagolás több használati cikluson keresztül is betöltheti eredeti funkcióját.

A többutas rendszer ezért az újrahasználat egyik fontos formája. Az italcsomagolások többszöri felhasználása csökkenti az új csomagolások előállításához szükséges nyersanyagok mennyiségét és hozzájárul a hulladékképződés megelőzéséhez.

Hasznos linktár:

- [REpont](#)

Plakát neve: 5.2.6.2__tobbutas_DRS_rendszer

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhirarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.7. Lomtalanítás

A lomtalanítás lehetőséget biztosít arra, hogy a háztartásokban feleslegessé vált nagyméretű tárgyak szabályosan és környezetkímélő módon kerüljenek elszállításra.

Lomhulladéknak nevezzük azokat a háztartásban képződő hulladékokat, amelyek méretük miatt nem helyezhetők el a rendszeres hulladékgyűjtés során használt gyűjtőedényekben. Ilyenek lehetnek például a régi bútorok, matracok, szőnyegek vagy egyes nagyméretű használati tárgyak.

Magyarországon a hulladékgazdálkodási rendszer részeként a MOHU évente legalább egy alkalommal gondoskodik a lomtalanítás megszervezéséről. A szolgáltatás célja, hogy a lakosság számára biztonságos és szabályos lehetőséget biztosítson a nagydarabos hulladékok leadására és elszállítására.

A lomtalanítás településenként eltérő formában valósulhat meg. Egyes helyeken házhoz menő rendszer működik, ahol előzetes időpont-egyeztetést követően a szolgáltató közvetlenül az ingatlantól szállítja el a hulladékot. Más településeken kijelölt gyűjtőpontokon vagy meghatározott időszakban közterületen történik a gyűjtés. Emellett számos esetben a hulladékgyűjtő udvarok is lehetőséget biztosítanak a lomhulladékok leadására.

Fontos tudni, hogy lomtalanítás során kizárólag nem veszélyes lomhulladék helyezhető ki. Az elektromos, elektronikus hulladékok, festékmaradványok, akkumulátorok, vegyszerek vagy egyéb veszélyes hulladékok külön gyűjtési rendszerekbe tartoznak, ezért azokat nem szabad a lomtalanítás során kihelyezni.

A szolgáltatás igénybevételének módjáról, időpontjáról és feltételeiről a MOHU és a helyi szolgáltatók rendszeresen tájékoztatják a lakosságot. A pontos szabályok településenként eltérhetnek, ezért érdemes minden esetben előzetesen tájékozódni.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján egyre nagyobb szerepet kapnak a kontrollált, felügyelt lomtalanítási formák. A házhoz menő és hulladékgyűjtő udvaros rendszerek hozzájárulhatnak a közterületek tisztaságának megőrzéséhez, csökkenthetik a szabálytalan hulladékelhelyezést, valamint elősegítik a hulladékok megfelelő kezelését és hasznosítását.

A lomtalanítás megfelelő igénybevételével a nagyméretű hulladékok is szabályosan kerülhetnek be a hulladékgazdálkodási rendszerbe, csökkentve ezzel a környezet terhelését és az illegális hulladéklerakások kialakulásának kockázatát.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Szolgáltató kereső](#)
- [2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról](#)

Plakát neve: 5.2.7._Lomtalanítás

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.8. Lakossági építési-bontási hulladék

Lakossági építési-bontási hulladék jellemzően kisebb felújítási, építési, karbantartási vagy bontási munkák során keletkezik. Ide tartozhat például a bontott téglá, beton, cserép, kerámia, vakolat, csempe, járólap, valamint az ezekből származó kevert építési-bontási hulladék, szigetelő anyagok, kábelek, üveg, fa stb.

Az építési-bontási hulladék nem tartozik a koncessziós hulladékok közé, ugyanakkor a lakosság számára továbbra is rendelkezésre állnak leadási lehetőségek a MOHU-val szerződött szolgáltatóknál a lakossági hulladékgyűjtő udvarokban az ott érvényes feltételek szerint. 2026. július 1-jétől a hulladékudvari átvétel díjköteles, az átvételi díj egységesen bruttó 36 Ft/kg.

Nagyobb mennyiségű építési-bontási hulladék esetén célszerű konténeres szállítást igénybe venni. A konténert biztosító vállalkozások a hulladékot engedéllyel rendelkező kezelőhelyre kötelesek szállítani, így ez a megoldás különösen teljes lakás- vagy házfelújítás, bontás esetén lehet praktikus. A hulladék leadható engedéllyel rendelkező hulladéklerakókban és építési-bontási hulladékot hasznosító telephelyeken is.

Egyes anyagok külön kezelést igényelnek, ezért nem adhatók le az építési-bontási hulladékok között, mint például a veszélyes anyagokat tartalmazó építési hulladékok (pl. azbeszttartalmú építőanyagok, festék- vagy kátránymaradvánnyal szennyezett anyagok), illetve egyes speciális építőanyagok, mint a gipszkarton, mivel ezen hulladékok eltérő kezelést igényelnek.

Ezek átvételéről minden esetben előzetesen érdemes tájékozódni a hulladékgyűjtő udvarnál vagy a hulladékkezelőnél, hulladékszállítónál.

Hasznos linktár:

- [MOHU Zrt.: Építési-bontási hulladék tájékoztató](#)
- [MOHU Zrt.: Hulladékgyűjtő udvarok](#)

Plakát neve: 5.2.8._Lakossagi_EBH

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.2.9. A hulladékká vált gépjárművek

A roncsautók, vagyis a hulladékká vált gépjárművek kezelése külön szabályok szerint történik, mivel ezek az anyaguk és összetételük miatt egyszerre jelentenek környezeti kockázatot és értékes másodnyersanyag-forrást. A cél, hogy a forgalomból kivont járművek kezelése biztonságosan, ellenőrzött módon és minél nagyobb arányú hasznosítással történjen.

A hulladékká vált gépjárművek gyűjtését és előkezelését erre szakosodott, engedéllyel rendelkező autóbontók végzik. A tevékenység végzéséhez több hatósági engedélyre és a működéshez megfelelő telephelyre is szükség van. A bontó az átvétel során megvizsgálja a gépjárművet, majd kiállítja a bontási átvételi igazolást. Ettől kezdve a járművet hulladékként, azon belül speciális kezelést igénylő hulladékáramként kell kezelni.

A következő lépés az úgynevezett szárazra fektetés, ami során a bontó eltávolítja a járműből a veszélyes anyagokat és alkatrészeket, például az olajokat, üzemanyagokat, akkumulátort és egyéb környezetre kockázatot jelentő összetevőket. Továbbá kiszzerelik azokat az alkatrészeket is, amelyek még újrahasználhatók vagy felújítás után ismét forgalomba hozhatók, ezáltal biztosítva, hogy az anyagok és alkatrészek minél hosszabb ideig körforgásban maradjanak.

A veszélyes részek eltávolítása és a használható alkatrészek kiszzerelése után a megmaradó karosszéria aprítóüzembe, úgynevezett shredderbe kerül. Az aprítás során a jármű anyagai különféle frakciókra válnak szét. A mágneses eljárásokkal elkülöníthető a vas- és acélhulladék, emellett leválaszthatók a nem mágneses fémek is, például az alumínium és a réz. A fémfrakciók értékes másodnyersanyagnak számítanak és további feldolgozás után új termékek alapanyagai lehetnek.

A feldolgozás során ugyanakkor nemcsak fémek keletkeznek. Az aprításból származó könnyű- és porfrakciók, valamint a műanyagban és gumiban gazdag végtermékek kezelése összetettebb feladat, amelyek egy része energetikai hasznosításra kerülhet, például cementművekben vagy hulladékégetőkben, ahol magas fűtőértékük miatt tüzelőanyagként hasznosíthatók. Más részüket azonban jelenleg még lerakással kezelik. Ezért különösen fontos, hogy a járművekből minél több anyagfajta legyen elkülöníthető, mert minél részletesebb a szétválogatás, annál magasabb lehet az újrafeldolgozás aránya.

A használhatatlanná vált gépjárművet nem szabad ellenőrizetlenül hátrahagyni vagy illegálisan bontani. Minden esetben engedéllyel rendelkező bontónak kell átadni, mert csak így biztosítható a jogszzerű forgalomból kivonás, a környezetvédelmi szempontból megfelelő kezelés és az anyagok lehető legnagyobb arányú hasznosítása.

Hasznos linktár:

- [369/2014. \(XII. 30.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 5.2.9._Roncsauto

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.3. Veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtése

A veszélyes hulladékok különleges kezelést igényelnek, mert nem megfelelő gyűjtésük vagy elhelyezésük súlyos kockázatot jelenthet az emberi egészségre és a környezetre.

A veszélyes hulladék olyan anyag vagy tárgy, amely összetétele vagy tulajdonságai miatt veszélyt jelenthet az emberekre, az állatokra vagy a természetes környezetre. Ezek a hulladékok gyakran olyan anyagokat tartalmaznak, amelyek mérgezőek, gyúlékonyak, maró hatásúak, fertőzést okozhatnak vagy hosszú távon károsíthatják az élővilágot.

Bár a veszélyes hulladékokkal kapcsolatban sokan elsősorban az ipari tevékenységekre gondolnak, a háztartásokban is rendszeresen képződnek ilyen hulladékok. Ide tartozhatnak például az elemek, akkumulátorok, festék- és oldószermaradékok, növényvédő szerek, egyes tisztítószer, gyógyszermaradékok, fénycsővek vagy egyes elektromos és elektronikus berendezések alkatrészei.

A veszélyes hulladékok egyik legnagyobb kockázata, hogy nem megfelelő kezelés esetén szennyezhetik a talajt és a vizeket. Egyetlen eldobott elem vagy akkumulátor is olyan anyagokat tartalmazhat, amelyek hosszú időn keresztül károsíthatják a környezetet. Egyes vegyi anyagok a vízi élővilágra különösen veszélyesek és a táplálékláncon keresztül végső soron az emberi egészségre is hatással lehetnek.

Bizonyos veszélyes hulladékok tűz- vagy robbanásveszélyt jelenthetnek. Különösen igaz ez egyes aeroszolos palackokra, oldószerekre vagy a napjainkban egyre elterjedtebb lítium-ion akkumulátorokra. Más hulladékok maró vagy irritáló anyagokat tartalmazhatnak, amelyek sérüléseket okozhatnak a bőrön vagy a szemben.

Vannak olyan veszélyes anyagok is, amelyek hatása csak hosszabb idő elteltével jelentkezik. Egyes vegyületek növelhetik bizonyos betegségek kialakulásának kockázatát vagy káros hatással lehetnek a természeti környezetre és az élővilágra.

A veszélyes hulladékokat ezért soha nem szabad a vegyes háztartási hulladék közé dobni, elégetni vagy a természetben elhelyezni. Ezek a hulladékok elkülönített gyűjtést és speciális kezelést igényelnek.

A lakosság számára a veszélyes hulladékok leadására elsősorban a hulladékgyűjtő udvarok biztosítanak lehetőséget, emellett egyes hulladéktípusok – például elemek, akkumulátorok vagy elektromos elektronikus berendezések – külön visszavételi rendszereken keresztül is leadhatók (például az azt forgalmazó üzletekben).

A veszélyes hulladékok elkülönített gyűjtése nemcsak jogszabályi előírás, hanem közös felelősségünk is. A megfelelő kezelés hozzájárul a környezet védelméhez, az egészségügyi kockázatok csökkentéséhez és ahhoz, hogy a veszélyes anyagok ne kerüljenek vissza a természetes körforgásba.

Hasznos linktár:

- [2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról](#)
- [Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2021-2027](#)

Plakát neve: 5.3._Veszelyes_hulladekok

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

5.3.1. Miért veszélyes az azbeszt hulladék és mit tudok csinálni vele?

Az azbeszt hosszú időn keresztül népszerű építőanyag volt, ma azonban már ismert, hogy rostjai súlyos egészségügyi kockázatot jelenthetnek, ezért kezelése és eltávolítása különös körültekintést igényel. Az azbeszt természetes eredetű, szálas szerkezetű ásvány, amelyet korábban széles körben alkalmaztak az építőiparban. Kiváló hőszigetelő tulajdonságai, nagy szilárdsága és vegyi ellenálló képessége miatt gyakran használták tetőfedő palákban, csővezetékekben és különféle szigetelőanyagokban. Magyarországon ma is jelentős mennyiségű azbesztet tartalmazó építőanyag található a régebbi épületeken. Sok családi ház, melléképület, ipari létesítmény vagy középület tetőfedése még mindig azbesztcement palából készült, valamint számos helyen találhatók azbesztet tartalmazó szigetelések is.

Az azbeszt legnagyobb veszélyét a levegőbe kerülő mikroszkopikus rostok jelentik. Amennyiben az anyag sérül, törik, fűrik, vágják vagy bontják, ezek a szabad szemmel nem látható rostok a levegőbe juthatnak, majd belélegezve az emberi szervezetbe kerülhetnek. Az azbesztrostok hosszú távon súlyos légzőszervi megbetegedéseket okozhatnak, ezért az azbeszt minden formája egészségügyi kockázatot jelent. Fontos tudni, hogy a jó állapotú, sértetlen azbesztet tartalmazó építőanyag általában kisebb kockázatot jelent, mint a sérült vagy bontás alatt álló szerkezetek.

Az Európai Unióban és Magyarországon az azbeszt felhasználása már nem megengedett, az azbeszt-tartalmú termékek forgalmazása és alkalmazása 2005. január 1-jétől teljeskörűen tiltott.

Felújítás vagy bontás során ezért különösen fontos az elővigyázatosság. **Az azbeszt bontását és eltávolítását erre szakosodott, megfelelő engedéllyel rendelkező szakemberre vagy vállalkozásra kell bízni.** Az azbeszt-tartalmú építőanyag-hulladék veszélyes hulladéknak minősül, ezért azt más hulladékoktól elkülönítetten, a környezet és az emberi egészség veszélyeztetését kizáró módon kell gyűjteni, csomagolni, szállítani és kezelni.

A veszélyes hulladék szállítását főszabály szerint erre jogosult, megfelelő hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező szervezet végzi. A Hulladéktörvény ugyanakkor a természetes személyek számára külön lehetőséget biztosít: a természetes személy a saját ingatlanán képződött, **17 06 05*** azonosító kódú azbeszt-tartalmú építőanyag-hulladékot meghatározott feltételek teljesítése mellett maga is elszállíthatja. Ez a lehetőség azonban nem jelenti azt, hogy az azbeszt bontása vagy kezelése megfelelő szakértelem nélkül biztonságosan elvégezhető.

Az azbeszt-tartalmú hulladék **nem helyezhető a kommunális hulladék közé és nem adható le bármely hulladékgyűjtő udvarban.** Az ilyen hulladék az átvételre jogosult, azbeszt-tartalmú hulladék gyűjtésére szolgáló hulladékgyűjtő ponton vagy megfelelő hulladékkezelő létesítményben adható át. Az elszállítás előtt ezért minden esetben célszerű előzetesen egyeztetni az átvevőhellyel az átvétel, a csomagolás és a szállítás feltételeiről.

Az elmúlt években több támogatási program is segítette a lakosságnál képződő azbeszt-tartalmú építőanyag-hulladékok szakszerű összegyűjtését, elszállítását és ártalmatlanítását. Az aktuális támogatási lehetőségekről minden esetben a hivatalos kormányzati és hatósági tájékoztatási felületeken érdemes tájékozódni.

Hasznos linktár:

- [2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról](#)
- [NFFK: Lakossági azbesztmentesítés 2026](#)
- [Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2021-2027](#)
- [NNGYK: Légzőszervi megbetegedések](#)

Plakát neve: 5.3.1._Azbeszt

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

6. EGYÉB HASZNOSÍTÁS

6.1. A modern ipari hulladékégetés és energetikai hasznosítás alapjai

A hulladékgazdálkodás célja elsősorban a hulladék képződésének megelőzése, majd az újrahasználat és az újrafeldolgozás elősegítése. Vannak azonban olyan hulladékok, amelyeket műszaki vagy gazdasági okokból már nem lehet hasznosítani. Ezek kezelésére nyújthat megoldást az energetikai hasznosítás.

Az energetikai hasznosítás olyan eljárás, amelynek során a már nem hasznosítható hulladékból energiát állítanak elő. A folyamat során a hulladék hőenergiája hasznosul, amelyből villamos energia és távhő is előállítható. Az energetikai hasznosítás ezért nem a hulladékkezelés elsődleges eszköze, hanem a hulladékhierarchiában az újrafeldolgozás után, de a lerakás előtt helyezkedik el.

A korszerű hulladékhasznosító létesítmények egyik legfontosabb előnye, hogy jelentősen csökkentik a lerakókba kerülő hulladék mennyiségét. Ezáltal mérséklődik a hulladéklerakók területigénye, valamint a lerakással együtt járó hosszú távú környezeti kockázatok egy része is. Emellett olyan hulladékokból lehet energiát előállítani, amelyek más módon már nem hasznosíthatók.

A modern energetikai hasznosító művek nemcsak hulladékkezelési, hanem energetikai szerepet is betöltenek. Számos európai városban a hulladékból előállított energia közvetlenül hozzájárul a villamosenergia-ellátáshoz és a távhőrendszerek működéséhez. Ez növeli az energiaellátás biztonságát, és mérsékelheti a külső energiaforrásoktól való függőséget.

Fontos hangsúlyozni, hogy az energetikai hasznosítás nem helyettesíti a szelektív hulladékgyűjtést és az újrafeldolgozást. A körforgásos gazdaság alapelve szerint először a hulladék képződését kell megelőzni, majd amit lehet, újra fel kell használni vagy újra fel kell dolgozni. Csak az ezt követően fennmaradó, más módon már nem hasznosítható hulladék kerülhet energetikai hasznosításra.

A modern városüzemeltetésben az energetikai hasznosítás a hulladékgazdálkodás, az energiaellátás és a klímavédelmi célok találkozási pontját jelenti. Megfelelő alkalmazása hozzájárulhat a lerakás csökkentéséhez, az erőforrások hatékonyabb felhasználásához és a fenntarthatóbb települési működéshez.

Hasznos linktár:

- [EUR-Lex: A Hulladékok égetése](#)
- [MOHU Budapest: Fővárosi Hulladékhasznosító Mű](#)

Plakát neve: 6.1._Energetikai_hasznositas

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

7. ÁRTALMATLANÍTÁS

A hulladékhierarchiában az ártalmatlanítás jelenti az utolsó és legkevésbé kívánatos megoldást. A modern hulladékgazdálkodás célja ezért nem a hulladékok ártalmatlanítása, hanem a hulladékképződés megelőzése, az újrahasználatra való előkészítés, a hulladékok újrafeldolgozása vagy egyéb módon történő hasznosítása. A hulladékártalmatlanítás leggyakrabban alkalmazott módja a hulladéklerakás. Emellett elsősorban meghatározott veszélyes hulladékok megfelelő kezelése érdekében alkalmazott az égetéssel történő ártalmatlanítás.

A hulladéklerakás hosszú időn keresztül a települési hulladékok kezelésének legelterjedtebb módja volt Európában. Bár a korszerű hulladéklerakók biztonságosabbak a korábbi megoldásoknál, a lerakás továbbra is jelentős környezeti terhelést jelenthet. A lerakók területet foglalnak el, hosszú távú utógondozást igényelnek, valamint hozzájárulhatnak az üvegházhatású gázok kibocsátásához is. Ezért az Európai Unió hulladékpolitikája arra törekszik, hogy a lerakás fokozatosan háttérbe szoruljon és helyét a körforgásos gazdaságot támogató megoldások vegyék át.

Az Európai Unió hulladéklerakókról szóló szabályozása szerint a tagállamoknak fokozatosan csökkenteniük kell a lerakókba kerülő települési hulladék mennyiségét. Ennek egyik legfontosabb célkitűzése, hogy 2035-re a települési hulladék legfeljebb 10%-a kerülhessen hulladéklerakóba. Másik megfogalmazva: a háztartásokban és a közszolgáltatások során képződő hulladékok legalább 90%-át más módon kell kezelni, például újrahasználat, újrafeldolgozás vagy energetikai hasznosítással.

A szabályozás emellett azt is előírja, hogy 2030-tól kezdődően a hasznosítható vagy újrafeldolgozható hulladékok lerakását jelentősen korlátozni kell. A cél, hogy a hulladékban található értékes anyagok ne vesszenek el, hanem minél hosszabb ideig a gazdaság körforgásában maradjanak.

A hulladéklerakási célok teljesítése nem kizárólag a hulladékgazdálkodási szereplők feladata. A lakosság megfelelő hulladékgyűjtési gyakorlata, az elkülönített gyűjtésben való részvétel, a biohulladékok külön kezelése, valamint az újrahasználat és újrafeldolgozás támogatása egyaránt hozzájárulnak ahhoz, hogy minél kevesebb hulladék kerüljön lerakókba.

A hulladéklerakás a jövő hulladékgazdálkodásában egyre inkább végső megoldásként jelenik meg. Az Európai Unió hosszú távú célja egy olyan körforgásos gazdaság kialakítása, amelyben a képződő hulladék mennyisége csökken, az anyagok pedig minél nagyobb arányban visszakörülnek a gazdasági körforgásba, így mérsékelve a természeti erőforrások felhasználását és a környezet terhelését.

Hasznos linktár:

- [Európai Bizottság: Hulladéklerakói hulladék](#)
- [EUR-Lex: Hulladéklerakók](#)

Plakát neve: 7._Hulladek_lerakas

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

8. SZEMETELÉS KÖRNYEZETI ÉS JOGI HATÁSAI

A jogellenesen elhelyezett hulladék nemcsak a környezet látványát rontja, hanem hosszú távon a talajt, a vizeket, az élővilágot és az emberi egészséget is veszélyeztetheti.

A közterületeken, erdőkben, vízpartokon vagy természetes élőhelyeken elhagyott hulladékok komoly környezeti problémát jelentenek. Legyen szó egy eldobott műanyag palackról, cigarettacsikkról vagy nagyobb mennyiségű illegálisan elhelyezett hulladékról, a nem megfelelően kezelt hulladék hosszú időn keresztül terhelheti a környezetet.

Számos hulladéktípus rendkívül lassan bomlik le. A műanyagok akár több száz évig is jelen lehetnek a környezetben, miközben apró részecskékre, mikroműanyagokra esnek szét. Ezek a részecskék a talajba és a vizekbe kerülhetnek, ahol káros hatással lehetnek az élővilágra. Egyes hulladékokból vegyi anyagok oldódhatnak ki, amelyek szennyezhetik a talajt és a felszín alatti vizeket.

A természetbe kerülő hulladék az állatvilág számára is veszélyt jelenthet. Az állatok összetéveszthetik a hulladékot a táplálékkal vagy beleakadhatnak különböző műanyag és egyéb anyagokba. A szennyezett élőhelyek hosszú távon az ökoszisztémák működésére is kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak.

Az illegálisan elhelyezett hulladékok további problémája, hogy vonzzák a kártevőket, például a rágcsálókat és egyes rovarfajokat. Ez közegészségügyi kockázatokat is felvethet, különösen lakott területek közelében.

A környezeti hatások mellett a szemetelés társadalmi következményekkel is jár. A hulladékkal szennyezett közterületek és természeti környezetek rontják a települések és közösségi terek állapotát, csökkenthetik a lakók életminőségét, valamint jelentős többletköltséget okozhatnak a hulladékok összegyűjtése és elszállítása során.

Magyarországon az elmúlt években több intézkedés is indult az illegálisan elhelyezett hulladékok felszámolása és a további szennyezések megelőzése érdekében. Jó példa a 2011 óta megrendezésre kerülő TeSzedd! – Önkéntesen a tiszta Magyarorszáért akció, melynek célja nemcsak az illegálisan elhelyezett hulladék összegyűjtése, hanem a környezettudatos szemlélet erősítése és az önkéntesség népszerűsítése is. A probléma hosszú távú kezelése ugyanis nemcsak a hatóságok és a szervezetek feladata, hanem a környezettudatos szemlélet erősítését is igényli.

Hasznos linktár:

- [Szelektálok.hu: Tudástár](https://szelektalok.hu/tudastar)
- [Európai Parlament: Tengeri hulladék – adatok, érdekességek és új uniós szabályok](#)

Plakát neve: 8._Szemeteles_karos_hatasai

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

8.1. Illegálisan elhelyezett hulladékok felszámolása

Az illegálisan lerakott hulladékok felszámolása közös érdekünk. A hatékony fellépésben ma már a lakosság is aktív szerepet vállalhat az illegális hulladéklerakatok és hulladék elhelyezések bejelentésével.

Magyarország számos pontján találkozhatunk sajnálatos módon illegálisan elhelyezett hulladékokkal. Erdőségeken, út menti árkokban, elhagyott területeken vagy akár a települések belterületén is előfordulnak, amelyek nemcsak esztétikai problémát jelentenek, hanem jelentős környezeti és közegészségügyi kockázatot is hordoznak. Az ilyen hulladékok szennyezhetik a talajt és a vizeket, veszélyeztethetik az élővilágot, valamint hozzájárulhatnak a kártevők elszaporodásához.

A probléma kezelése érdekében több alkalommal lehetett pályázni illegális hulladék lerakatok felszámolására, illetve ingatlanvédelmi rendszerek (pl. sorompó, kamera) beszerzésére. 2020-ban indult el a HulladékRadar mobilalkalmazás, amely lehetőséget biztosít arra, hogy a lakosság egyszerűen és gyorsan bejelenthesse az általa észlelt illegális hulladéklerakatokat.

A HulladékRadar alkalmazás használata néhány percet vesz igénybe. A bejelentéshez elegendő fényképet készíteni a hulladékról, megadni annak helyszínét, kiválasztani a hulladék típusát, valamint feltüntetni a becsült mennyiséget és a helyszín megközelíthetőségére vonatkozó információkat. A rendszer a GPS-koordináták alapján automatikusan továbbítja a bejelentést az illetékes hulladékgazdálkodási hatósághoz.

A bejelentő az alkalmazáson keresztül nyomon követheti az ügyintézés folyamatát is. A rendszer tájékoztatást nyújt a helyszíni ellenőrzésről, az ügy előrehaladásáról, valamint arról is, ha a hulladék elszállítása megtörtént. Ez lehetővé teszi, hogy a lakosság közvetlen visszajelzést kapjon a bejelentése eredményéről.

A program indulása óta jelentős eredmények születtek. A HulladékRadar alkalmazás 2020 júliusa óta működik, és az elmúlt évek során több mint **38 000 regisztrált felhasználó** közel **83 000 bejelentést** tett az alkalmazáson keresztül. A „Tisztítsuk meg az Országot!” program keretében, a lakossági bejelentésekre, valamint a pályázati úton megvalósított felszámolásokra építve eddig összesen több mint **732 000 tonna illegálisan elhelyezett hulladék** került felszámolásra Magyarországon.

Az illegális hulladékelhelyezés elleni fellépés hosszú távon csak a hatóságok, az önkormányzatok, a civil szervezetek és a lakosság együttműködésével lehet sikeres. Minden egyes bejelentés hozzájárul ahhoz, hogy tisztább, egészségesebb és élhetőbb környezetet hagyjunk a jövő generációi számára.

Hasznos linktár:

- [HulladékRadar](#)

Plakát neve: 8.1_HulladekRadar

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

8.2. A szennyező fizet elvének nagyobb érvényre juttatása: a hulladékgazdálkodási bírságok hatályos szabályai

A hulladékgazdálkodási szabályok betartása nem csak környezetvédelmi szempontból fontos, hanem jogi kötelezettség is. A hulladékgazdálkodási szabályok be nem tartása esetén a jogsértővel szemben hulladékgazdálkodási bírság kiszabására kerülhet sor. A szigorúbb és hatékonyabb fellépés érdekében 2025. július 9-én lépett hatályba a hulladékgazdálkodási bírságok új szabályait meghatározó 156/2025. (VI. 23.) Korm. rendelet.

A rendelet alapján a hulladékgazdálkodási hatóság bírságot szabhat ki többek között engedély nélküli hulladékgazdálkodási tevékenység, jogellenes hulladékkezelés vagy illegális hulladéklerakás esetén. A szabályozás nemcsak magasabb bírságösszegeket vezetett be, hanem lehetőséget biztosít helyszíni bírság kiszabására, valamint egyéb szankciók – például elkobzás vagy a tevékenység végzésétől történő eltiltás – alkalmazására is.

Például az illegálisan elhelyezett hulladékok esetében a bírság az **alpbírság**, a **mennyiség** tonnában kifejezett értéke és a hulladék hulladékgazdálkodási **jellemzőinek** (pl. hulladékfajta – anyagfajta, amelyből a hulladék képződik vagy hulladékjelleg – veszélyes, vagy nem veszélyes) szorzataként kerül kiszámításra.

Jogellenes hulladékkezelés vagy a környezet veszélyeztetése, környezetkárosítás megvalósulása esetén a bírság több millió, veszélyes hulladék esetén több tíz, de akár száz millió forintos nagyságrendet is elérhet.

A jogszabály a visszaeső jogsértőkkel szemben is szigorúbban lép fel. Amennyiben ugyanaz a jogsértés három éven belül ismételten előfordul, a bírság összege többszörösére emelkedhet. Különösen súlyos megítélés alá esnek azok a jogsértések, amelyek védett természeti területeken, Natura 2000 területeken vagy fokozottan érzékeny vízvédelmi területeken történnek, ebben az esetben a bírság mértéke ötszöröse is lehet az alpbírságnak.

A Kormányzat ambiciózus tervei között szerepel a jogsértőkkel szembeni még határozottabb és szigorúbb hatósági fellépés lehetőségének megteremtése, valamint a jogszerű hulladékkezelés ösztönzése és az illegálisan elhelyezett hulladék lerakatok megelőzése és felszámolása. A szigorúbb szankciók hosszú távon hozzájárulhatnak a környezet védelméhez és a felelős hulladékgazdálkodási gyakorlatok elterjedéséhez.

Hasznos linktár:

- [156/2025. \(VI. 23.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 8.2._Hulladek_birsag_rendelet_tartalma

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

8.2.1. Ki szabhat ki helyszíni bírságot?

A helyszíni bírság lehetőséget biztosít arra, hogy a kisebb súlyú hulladékgazdálkodási jogsértések esetén gyors és hatékony intézkedés történjen.

A hulladékgazdálkodási szabályok betartását több hatóság és hatósági jogkörrel rendelkező személy is ellenőrizheti. A hulladékgazdálkodási hatóság mellett helyszíni bírság kiszabására jogosult többek között a rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a jegyző, a közterület-felügyelő, a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, a mezőőr, a hegyőr, az állami halőr, valamint egyes természetvédelmi, erdészeti és katasztrófavédelmi szervek felhatalmazott munkatársai is.

A helyszíni bírság alkalmazásának célja, hogy a kisebb mennyiségű, jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladékok esetében gyors intézkedésre kerüljön sor. A bírság akkor alkalmazható, ha a jogellenesen elhelyezett hulladék mennyisége nem haladja meg a 100 kilogrammot, és az elkövető vállalja, hogy a hulladékot azonnal elszállítja vagy legfeljebb 15 napon belül gondoskodik annak elszállításáról és jogszerű kezeléséről.

Amennyiben az elkövető nem teljesíti a jogszabályban meghatározott feltételeket az illetékes hulladékgazdálkodási hatóság külön eljárást indíthat, amelynek eredményeként ennél jelentősen magasabb hulladékgazdálkodási bírság is kiszabható.

A szabályozás lehetőséget biztosít arra is, hogy bizonyos esetekben a helyszíni bírság kiszabása mellőzhető legyen. Ha például valaki legfeljebb 1 kilogramm mennyiségű nem veszélyes hulladékot helyez el jogellenesen és azt a helyszínen intézkedő személy jelenlétében azonnal hulladékgyűjtő edénybe helyezi, a bírság kiszabása mellőzhető.

A helyszíni bírság célja nem elsősorban a szankcionálás, hanem a gyors beavatkozás és a környezeti károk megelőzése. A szabályozás arra ösztönzi az érintetteket, hogy a jogellenesen elhelyezett hulladékot mielőbb eltávolítsák, ezzel csökkentve annak környezetre gyakorolt hatását.

A helyszíni bírságokból és az egyes hulladékgazdálkodási bírságokból származó bevételek részben a jogsértés helye szerinti önkormányzatokat illetik meg, amely hozzájárulhat a helyi környezetvédelmi feladatok ellátásához és a települési köztisztaság fenntartásához.

Hasznos linktár:

- [156/2025. \(VI. 23.\) Korm. rendelet](#)

Plakát neve: 8.2.1._Helyszini_birsag

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

8.2.2. A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése – büntetőjogi felelősség

A hulladékkal kapcsolatos jogsértések a közigazgatási jogkövetkezményeken túl büntetőjogi felelősséget is megalapozhatnak. A Büntető Törvénykönyv 248. §-a önálló bűncselekményként szabályozza a hulladékgazdálkodás rendjének megsértését.

Bűncselekményt követhet el többek között az, aki a szükséges nyilvántartásba vétel, bejelentés vagy engedély nélkül, illetve az engedélyben meghatározott kereteket túllépve végez hulladékgazdálkodási tevékenységet. Szintén büntetőjogi következménnyel járhat, ha valaki hulladékkal olyan jogellenes tevékenységet végez, amely alkalmas az emberi élet, testi épség vagy egészség, továbbá a föld, a víz, a levegő vagy valamely élő szervezet veszélyeztetésére. Ezekben az esetekben a büntetés három évig terjedő szabadságvesztés lehet.

Hulladékgazdálkodási tevékenység a hulladékról szóló törvény szerinti fogalom, vagyis a hulladék gyűjtése, szállítása, kezelése, az ilyen műveletek felügyelete, a kereskedőként, közvetítőként vagy közvetítő szervezetként végzett tevékenység, a hulladékgazdálkodási létesítmények és berendezések üzemeltetése, valamint a hulladékkezelő létesítmények utógondozása azzal, hogy a szállítás fogalmába bele kell érteni az országba történő behozatalt, onnan történő kivitelt, valamint az azon történő átszállítást.

A büntetőjogi felelősség a jogellenes hulladékelhelyezés egyes eseteire is kiterjed. Aki hulladékot olyan helyen helyez el, amelyet a hatóság erre a célra nem engedélyezett és a hulladék az emberi egészség vagy a környezet veszélyeztetésére alkalmas vagy annak mennyisége jelentős, szintén bűncselekményt követhet el. A Büntető Törvénykönyv alapján jelentős mennyiségnek az 500 kilogrammot vagy az 5 köbmétert meghaladó hulladékmennyiség minősül.

Súlyosabban minősül a cselekmény, ha azt veszélyes hulladékra vagy különösen jelentős mennyiségű hulladékra vagy különös visszaesőként követik el. Ilyen esetben a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés lehet. Különösen jelentős mennyiségű hulladéknak a jelentős mennyiség tízszerese, vagyis az 5000 kilogrammot vagy 50 köbmétert meghaladó mennyiség tekintendő. Különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény a környezetkárosítás és a természetkárosítás. Ha a jogsértés egyszerre veszélyes hulladékra és különösen jelentős mennyiségű hulladékra vonatkozik, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés lehet.

A törvény nem kizárólag a szándékosan elkövetett cselekményeket szankcionálja. A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése gondatlan elkövetés esetén is büntethető. A büntetési tétel a jogsértés súlyosságától függően egy, két vagy akár három évig terjedő szabadságvesztés lehet.

A büntetőjogi szabályozás célja, hogy a különösen súlyos, az emberi egészséget vagy a környezetet veszélyeztető hulladékgazdálkodási jogsértésekkel szemben a közigazgatási szankcióknál erősebb visszatartó hatást biztosítson. Fontos ezért, hogy a hulladék gyűjtése, szállítása, kezelése és elhelyezése minden esetben a vonatkozó engedélyek és jogszabályi előírások betartásával történjen.

Hasznos linktár:

- [2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről](#)
- [2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról](#)

Plakát neve: 8.2.2._BTK

Használandó hashtagek: #ÉKFM #Hulladékhierarchia #KörforgásosGazdaság #Hulladékgazdálkodás

9. HELYBEN ADAPTÁLHATÓ ALACSONY KÖLTSÉGVETÉSŰ KOMMUNIKÁCIÓS ESZKÖZÖK

A fenntartható hulladékgazdálkodás és a körforgásos gazdaság megvalósítása nem kizárólag országos programokon vagy jelentős beruházásokon múlik. A helyi közösségek, önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozások is számos olyan egyszerű és alacsony költségű eszközt alkalmazhatnak, amelyek hozzájárulnak a lakosság szemléletformálásához és a fenntarthatóbb helyi gyakorlatok elterjedéséhez.

Hatékony és kis költséggel megvalósítható helyi kommunikációs formák lehetnek az önkormányzatok, helyi szervezetek honlapján, helyi lapokban, közösségi médián keresztül történő tájékoztatás, amelyek alkalmazásával a lakosság széles köre érhető el. A helyi szereplők, a településen működő kistermelők, kézművesek, javítással foglalkozó vállalkozások vagy egyéb helyi szolgáltatók bemutatása egyszerre támogatja a helyi gazdaságot, erősíti a rövid ellátási láncokat, valamint hozzájárul a tudatosabb és fenntarthatóbb fogyasztási szokások kialakulásához. Emellett lehetőséget teremtenek arra is, hogy a helyi vállalkozások és szervezetek jobban megismerjék egymás tevékenységét, ami későbbi együttműködések alapja lehet.

Hasonlóan hasznos lehet a településen elérhető hulladékgyűjtési lehetőségek bemutatása. A lakosság sok esetben nincs tisztában azzal, hogy hol található elemgyűjtő pont, használt sütőolaj-gyűjtő, textilgyűjtő konténer vagy hulladékgyűjtő udvar. Rövid videók, közösségi médiás bejegyzések vagy helyi tájékoztató kampányok segítségével ezek az információk könnyen eljuttathatók az érintettekhez, ami hozzájárulhat az elkülönített hulladékgyűjtés eredményességének növeléséhez.

A szemléletformálás egyik különösen hatékony eszköze lehet a „hulladék útja” típusú bemutatók készítése. Ezek során a lakosság megismerheti, hogy mi történik a vegyes vagy szelektíven gyűjtött hulladékkal a gyűjtést követően, milyen létesítményekbe kerül, továbbá hogyan történik annak kezelése vagy hasznosítása. Az ilyen tartalmak erősíthetik a hulladékgazdálkodási rendszer iránti bizalmat, és segíthetnek eloszlatni a gyakran felmerülő tévhiteteket.

A kommunikációs eszközök mellett a helyi infrastruktúra kisebb fejlesztései is jelentős eredményeket hozhatnak. A közterületi hulladékgyűjtő edények elhelyezkedésének felülvizsgálata, a rendszeresen szennyezett területek feltérképezése és szükség esetén új gyűjtőedények kihelyezése hatékony eszköz lehet az elhagyott hulladékok mennyiségének csökkentésében. Az ilyen fejlesztések megtervezésekor ugyanakkor figyelembe kell venni a gyűjtőedények ürítésének és fenntartásának feltételeit is.

Amennyiben a helyi közösség részéről megfelelő igény mutatkozik rá, érdemes megvizsgálni egy helyi újrahasználati vagy értékmegőrző központ létrehozásának lehetőségét is, amennyiben van rendelkezésre álló helyszín és humán erőforrás. Az ilyen kezdeményezések lehetőséget biztosítanak arra, hogy a még használható tárgyak ne hulladékként végezzék, hanem új tulajdonoshoz kerülve tovább szolgálják eredeti funkciójukat. Az újrahasználat elősegítése egyszerre csökkenti a hulladékképződést, támogatja a körforgásos gazdaság céljait és erősítheti a helyi közösségi kapcsolatokat.

A szemléletformálás sikerének kulcsa sok esetben nem a rendelkezésre álló pénzügyi források nagysága, hanem a helyi szereplők együttműködése, a kreatív ötletek és a következetes kommunikáció. Már kisebb lépések is jelentős változásokat eredményezhetnek egy település vagy közösség környezeti teljesítményében és fenntarthatóságai szemléletében.

10. ZÁRÓ GONDOLATOK

A Nemzeti Kommunikációs Akcióterv célja, hogy a hulladékgazdálkodással kapcsolatos legfontosabb tudnivalók közérthető, átlátható és gyakorlati formában jussanak el a lakossághoz. Az anyagban szereplő témák a mindennapi döntésekhez kapcsolódnak: a hulladék megelőzéséhez, az újrahasználatához, a komposztáláshoz, a szelektív gyűjtéshez, a veszélyes hulladékok megfelelő kezeléséhez, valamint az illegális hulladékelhelyezés visszaszorításához.

A dokumentum akkor tölti be valódi szerepét, ha nemcsak tájékoztató anyagként, hanem gyakorlati segédeszközként is használatba kerül. Az itt bemutatott információk támogatják a helyi szemléletformáló programokat, az oktatási és közösségi kezdeményezéseket, az önkormányzati kommunikációt, valamint azokat a mindennapi helyzeteket, amikor egy-egy döntésen múlik, hogy a hulladék megfelelő helyre kerül-e.

A következő időszak kiemelt célja, hogy a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismeretek minél több ember számára érthetővé és könnyen alkalmazhatóvá váljanak. Fontos, hogy a lakosság világos választ kapjon arra, mit lehet megelőzni, mit lehet újrahasználni, mit érdemes szelektíven gyűjteni, hová vihetők az egyes hulladéktípusok, és milyen következményekkel jár a szabálytalan hulladékelhelyezés. A tudás akkor válik eredménnyé, ha a mindennapi gyakorlatban is megjelenik.

A szemléletformálás hosszú távú folyamat. Nem egyetlen kampány, plakát vagy tájékoztató kiadvány eredménye, hanem az ismétlődő, következetes és hiteles kommunikációé. A körforgásos szemlélet erősítéséhez szükség van a lakosságra, az önkormányzatokra, az intézményekre, a vállalatokra, a civil szervezetekre és a szakmai szereplőkre együttműködésére. A közös cél, hogy a hulladék minél kisebb része kerüljön lerakásra, és minél nagyobb arányban váljon újra erőforrássá.

A dokumentumban szereplő információk ehhez kívánnak kapaszkodót adni. A cél nem csupán a szabályok ismertetése, hanem annak bemutatása is, hogy a felelős hulladékkezelés mindenki számára elérhető, követhető és hasznos cselekvés. A kisebb döntések együtt jelentős változást eredményezhetnek: tisztább közterületeket, rendezettebb településeket, kevesebb pazarlást és élhetőbb környezetet.

A dokumentum használata alapja lehet további tájékoztató kampányoknak, oktatási programoknak, közösségi akcióknak és helyi együttműködéseknek. A következő lépés az, hogy az itt összegyűjtött tudás minél több helyen váljon láthatóvá, érthetővé és alkalmazhatóvá.

A tisztább, fenntarthatóbb környezet közös ügy. A változás a tájékozott döntésekkel, a következetes cselekvéssel és a mindennapi felelősségvállalással kezdődik.

Az Európai Unió támogatásával – Next Generation EU. Az itt szereplő információk és állítások a szerzők álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Bizottság hivatalos véleményét. Sem az Európai Unió, sem az Európai Bizottság nem vonható felelősségre miattuk.